...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 229 (11827)
1968 оной сентябриин 28, суббото
сэн 2 мүнгэн

БҮГЭДЭ АРАДАЙ, НИИТЭ ПАРТИЙНА ХЭРЭГ

ЭРХҮҮ. (ТАСС-ай корр.). В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн бэлэдхэлдэ зорюулагдаһан, Зүүн-Сибириин соёл сурталай худэлмэрилэгшэдэй зональна зүблөөн сентябриин 26-да эндэ нээгдэә. Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай, Буряадай автономито республикын түлөөлэгшэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

КПСС-эй ЦК-гай секторые даагша И. П. Кириченко элидхэл хэбэ.

ИРАНҺАА ЕРЭҺЭН АЙЛШАД МОСКВАТАЙ ТАНИЛСАНА

Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви, шахини Фарах Пехлеви гэгшэд сентябриин 26-да «Мосфильм» киностудиие хараа.

Иранай Гадаадын хэрэгүүдэй министр Ардешир Захеди, шахиншахай ордоной ахамад церемонимейстер Хормоз Гариб, Иранһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ахмад Мирфендерески болон Иранай гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад хүндэтэ айлшадтай суг ябалсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. М. Арутюнян, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо В. М. Виноградов, Советскэ Союзһаа Иранда байдаг элшэн сайд В. Я. Ерофеев, СССР-эй МИД-эй таһагуудые даагшад С. П. Киктев, Ф. Ф. Молоков гэгшэд шахиншах, шахини ба тэдэнтэй суг ябаһан хүнүүдтэй хамта ерэлсээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Кинематографиин талаар комитедэй түрүүлэгшэ А. В. Романов, киностудиин директор В. Н. Сурин, совет элитэ режиссернууд, киноактернууд Г. В. Александров, Г. Н. Чухрай, Т. Е. Самойлова болон бусад Иранай хүндэтэ айлшадые угтажа, халуунаар амаршалба.

Стереофоническа абяа бэшэжэ абадаг зал соо парашютистканууд тухай «Огторгойдо—бултадаа басагад» гэһэн фильм, «Болеро» гэжэ ород балет тухай үнгэтэ фильмһээ абтаһан зарим хубинууд, С. Ф. Бондарчутай найруулан табиһан «Дайн ба амгалан байдал» гэһэн кино-эпопейһээ абтаһан Наташын түрүүшын баал тухай сценэ шахиншах шахини хоёрто зорюулан харуулагдаа.

«Хилээмэн—юумэнэй нэрэ» гэһэн Михаил Алексеевэй повестиие үндэһэ болгон режиссер Н. И. Москаленкын найруулһан «Журавушка» гэжэ фильмын буулгагдажа байһан нэгэ павильондо Иранай айлшад орожо хараба.

РОССИН МЕДИЦИНСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЭДЭБХИТЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

МОСКВА. (ТАСС-ай корр.). Россин Федерациин элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд болон органуудай эдэбхитэдэй зүблөөн сентябриин 26-да хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, партийна, совет, профсоюзай, ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд энэ зүблөөндэ хабаадалсаа.

«Хүн зондо медицинскэ туһаламжын ямараар үзүүлэгдэдэг тухай, СССР-тэ элүүрые хамгаалга һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» гэһэн СССР-эй Верховно Соведэй, «Элүүрые хамгаалга саашадань һайжаруулха, орон дотороо медицинскэ эрдэм хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» гэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй ЦК-гай 1968 оной июлиин 5-най тогтоолнуудые дүүргэхэ хэмжээ ябуулганууд тухай асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Медицинскэ эдэбхитэдэй зүблөөн дээрэ абтаһан хандалга соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудые батала абаһанһаа уламжалан совет арадай элүүрые хамгаалгын улам саашадаа хүгжэхэ ехэ арга боломжонууд бии болоо гэжэ заагдана. Тэдэ тогтоолнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэхыень Россин Федерациин бүхы медигүүдые уряалжа, эдэбхитэдэй зүблөөндэ хабаадагшад хандаа.

НАМАРАЙ ХҮДЭЛМЭРИ АШАТАЙ

...ажаал болоһон, пенси... үбгэжөөлнүүд ник... ажал хэрэгтэ туһалхаяа ... байгшабди. Би олон ... луговод ябааб. Сабшалан ... колхозой нилээд ... юм. Хэрбээ тэрээндээ ... хандаад, жэл бүри ... байгаа һаамнай, ... ехэхэн тэжээл бэ... байха арга байна.

...мүнөө ямар байдал үзэг... Урданда артелиимнай 1200 гектар сабшалан дээрэһээ ... үлүүтэйхэн цент... һурилэгдэжэ абтаһан ... гектар бүриһөө ар... центнер үбһэн хурягдаа. ... үшөөл барагтай ургаса ... Юуб гэхэдэ һүүлэй жэл... сабшалан һайжаруулха ... түрынгөө хараал... ябуулгануудые бэе... горитой ажал хэгдэдэг ... Энээнэй ашаар үрэжэл ... урдань гектар бүриһөө ... центнер үбһэ абадаг сабша... һайжараа ха юм. Сабша... үһалагдадаг, наг ... үтэгжүүлэгдэдэг болоо. ... бидэнэр дүрбэн хүн ... хүдэлөөд, Улаан... адагта нилээдгүй олон ... сабшалан үһалаа һэмди. ... далан гектар саб... 2—3 дахин үһалаг... шэбхэ биратай зөөгдөө... үһалалгын ашаар ... зарим участогууд... гектарай 15—18 цент... хурягдаа бшуу.

... хабар отделениин... Улаан-Дабаанай адаг... һургааг буулгажа, ... Сабшалан хорёо... ургасань малда гэшхэг... болео. Урдань ногооной ... байхада, июниин хахад... сабшалан дээрэ мал эдүү... үбһэнэй ургасые муу... Тиигээд бага үбһэн ... байба. Энээниие ... правлени анхаржа, ... горитой туһалһан. ... трактор машина үгэл... сабшалангаа хашаалжа аба... һаабди.

... һайжаруулха хүдэл... намартаа эмхидхэхэ ... анхарагдажа байхадань, ... һайшааха байнабди. ... Юуб гэхэдэ, үбһэ ... баян ургаса абаха гэһэн ... намарай сагта ехэ ... хэхэ ёһотой. Энээнһээ ... жэлнүүдтэ сабшалан ху... абтаад лэ, намартаа ... хүдэлмэри хэгдэдэггүй ... Таряа хуряалга эмхидхэг... байхада, сабшаланда ямар ... хэгдэхэ юм гэһэншүүгээр ... хүтэлбэрилэгшэд хэлсэг... Минии һанахада, мүнөө ... хэлсэхэ ямаршье бари... гүй. Техникэ зэмсэг ажа... олон. Хэрбээ нютаг ... тусхай звенонуудые эм... намартаа наг шэбхэ ... зөөхэ гэбэл, трактор олдохо ... Мүн намартаа сабшалан ... таатай. Гол горхонууд ... үһа ехэтэй байдаг. Энэ ... хабартаа үһалжа болохогүй холын сабшалан, мүн бэлшээриин газар һайса үһалхада болохо байна. Тиигээд намар үһалагдаһан газарые хабар эртэ үһалһанай хэрэггүй шэнги байдаг. Иигэжэ ажалаа эмхидхэбэл, луговодууд хабарай хүдэлмэриие нилээд хүнгэн болгохо аргатай.

Үшөө юуб гэхэдэ, хабар үһалагдаха газарай һубаг ханаабые намартаа заһажа абаха хэрэг гарана. Тиигэбэл һайрамай үһар бэлэн һубагаар урадхуулагдаха, хабарай эртын үһаар богонихон болзорто сабшалан үһалхада болодог. Хэды тиимэшье һаань луговодуудай өөһэдынь оролдолго хэрэгтэй. Энээн тушаа нэгэ һайн жэшээ харуулжа боломоор. Манай Наринай отделениин луговод Иван Гаврилович Ощепков Наринай адагта сабшалан даажа байхадаа, намартаа өөрынгөө даадаг трактораар шэбхэ ехээр зөөдэг, һубагуудаа бэлэн болгодог. Тиигээд үбэлдөө тошон халяажа, бүхы участогаа хабарһаа эхилээд, зунай дунда һара гаратар үһалдаг юм. Иигэжэ ажаллаад, жэл бүхэндэ гектарай 18—20 центнер хүрэтэр үбһэ хуряана. Мүнөө сабшалан һайжаруулагдажа байһан энэ һарада ехэхэн ажал бүтээхэ зорилго табинхай.

Ажалша бэрхэ хүнэй хэрэг өөрынь һанаагаар бүтэдэг гэлсэгшэ. Иван Гаврилович мэтын иимэ хүнүүд артелиингээ ажал горитой туһалжа, үбһэ ногооной баян ургаса хуряажа, отделениингээ һаалиин фермэдэ хэдэн зуугаад, зарим жэлнүүдтэ мянгаад центнер үбһэ бэлэдхэнэ. Онцо юун хэлэгдэмээр байнаб? Намартаа сабшалангаа һайжаруулхада бас һаал нэгэ өөрсэ талыень хараха хэрэгтэй. Яахадааб гэхэдэ, үбһэ хуряалгын һүүлдэ гол сабшалан дээрэ мал оруулгые хизаарлабал һайн. Заримдаа малай хүлөөр гэшхэгдэжэ, һайн сабшалан муудана. Намарай бороо хурада нэбтэржэ, хүрьһэ зөөлэнтэй болоһон газарта мал ябахадаа, үбһэнэй үндэһые муудуулдаг шуу. Энээниие болюулхын тулада малые хүдөө хээрэ гү, али хуряагдажа абтаһан полиин захаар адуулха хэрэгтэй.

Мүн сабшалан үргэдхэхэ, шугы бургааһа сэбэрлэхэ хүдэлмэриие намарай сагта үнгэргэжэ болохо байна. Манай нютагта бургааһанда дарагдаһан сабшалан ехэ бии. Һүүлшын жэлнүүдтэ тэрэниие үты хэхэ талаар бага хүдэлмэри ябуулагдана. Энээндэ тусгаар мелиоративна отрядуудые хэрэглээ һаа, үрэтэй байха һэн.

Сабшалангай ургаса һайжаруулха гээшэ угаа ехэ удха шанартай. Энээндэ луговодуудай хүсые, мүн механизаторнуудые олоорнь хабаадуулжа, ниитынгээ малда үбһэ ногоо элбэгээр бэлэдхэдэг болоёбди. Нютаг бүхэнэй зон сабшаландаа анхарал хандуулбал, ондоо тээгүүр тэжээл бэдэржэ байхаяа болихо ха юм.

Ц. БАИНОВ,
Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговод.

1968 оной сентябриин 25-най мэдээн

УРГАСЫН ХЭМЖЭЭН—УҺАЛУУРИҺАА

Адууһа малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэдэг болохын тула Үдын совхозойхид һүүлэй 3—4 жэлэй туршада сабшалан бэлшээри хоёроо һайжаруулха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Сабшалан хубаарилагдажа, луговодуудта даалгагданхай. Үдын совхозой эдлүүриин газар хуурай шанартай, тиимэһээ хүрьһэн соогоо шиг нойто удаан саг соо барижа шададаггүй юм. Иимэ сабшалангые оло дахин үһалбал, аша үрэ ехэтэй болодог гэжэ эндэхи луговодуудай дүй дүршэл батална. Ажахын 4300 гектар сабшалангай 2700 гектарынь үһалагдана. Газараа зүбөөр үһалхатай хамта шэбхээр үтэгжүүлгые эндэхи луговодууд шухала дээрэ тоолодог.

Малай хашаа хорёогой шэбхэ арилгажа, нуга сабшалан дээгүүр гаргажа, нарин нягтаар тараадаг, оньһожоруулагдамал тусхай звенонууд отделени бүхэндэ эмхидхэгдэнхэй. 4—5 жэлэй турша соо бүхы сабшалангайнгаа гектар бүриие 20—25 тонно наг шэбхээр үтэгжүүлхэ зорилготойгоор эдэ звенонууд ажаллана.

Сабшалангай хүрьһэн агротехническэ аргаар һайжаруулагдадаг. Хатуужаһан хүрьһэтэй газар шүдэтэй катогуудаар борнойлогдоно. Үбһэ ногооной үндэһэ эбдэнгүйгөөр сабшалангай хүрьһые катогоор нүхэлхэдэ, газарай хүрьһэн микробиологическа талаараа һайжаржа, ургасынь дээшэлдэгые совхозой луговодууд һайн мэдэдэг болонхой. Мүн зуугаад гектар сабшалангай болдог дэгнүүл отологдожо хаягдаһан байна.

Сентябриин 20-һоо октябриин 20 хүрэтэр республика дотор сабшалан, бэлшээри һайжаруулха һара соносхогдожо, совхозой луговодууд эдэ үдэрнүүдтэ үһалууриингаа системэнүүдые, түхеэрэлгэнүүдые заһабарилжа эхилэнхэй.

— Энэ һарын соносхогдоһониинь һайн. Юундэб гэхэдэ, газарай хүрэтэр сабшалан дээрэ хэхэ юумэн ехэ. Эндэ һая үнгэргэгдэһэн совхозой дирекциин болон парткомой суглаан дээрэ тус асуудал хэлсэгдэжэ, тодорхой шиидхэбэринүүд абтаа һэн. Мүнөө үень нуга сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри отделени бүхэндэ үргэн далисэтэйгээр ябуулагдажа эхилээ,—гэжэ совхозой агроном-мелиоратор И. А. Афанасьев хөөрэнэ.

Соносхогдоһон һарын туршада сабшалан саашадань һайжаруулха зорилготойгоор эмхидхэгдэһэн оньһожоруулагдамал отрядууд түлэг дундаа ажаллана. Хоёрдохи отделениин луговод Доди Аюржанаевай хүтэлбэри доро Доодо-Голдо хоёр «С-100» трактор Үдэ мүрэнэй эрьеһээ халин гарадаг газарта хаалта хэнэ. Баруун-Хасууртын сабшалан дээгүүр шүдэтэй катогуудые шэрэһэн тракторнууд һүндэлхэ юм. Байгша ондо гектар бүриһөө 18—27 центнер үбһэ абаһан отделениин луговодууд Гарма Дандаров, Мүнхэ Лхасаранов, Жамьян-Даба Дамдинов гэгшэдэй сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөгдэжэ эхилэнхэй.

— Октябриин 20 болотор 2000 тонно шэбхэ гаргаха түсэбөө дүүргэхын тула эндэхи оньһожоруулагдамал звеногойхид оролдосо ехэтэйгээр ажаллана,—гэжэ тус отделениин бригадир Юндэн Дондоков хөөрэбэ.

Нэгэдэхи отделениин луговод Малахан Цыденжапов Түглэ гэжэ газарта 40 гектар сабшалан эдэ үдэрнүүдтэ үһалаа. Нуга сабшалангаа һайжаруулжа эхилһэнһээ хойшо үдынхид жэл ерэхэ бүри ехэ үбһэ абадаг болонхой. Хэрбээ 1964 ондо гектар бүриһөө 6,5 центнер үбһэ абаһан һаа, байгша ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 16 центнер хуряагаа.

Н. ДАМБАЕВ.

ҺОЛООМОЁО ҺҮРИЛНЭ

СЭЛЭНГЭ. Таряа хуряалга дүүрэжэ байна. Сэлэнгын совхозой Ехэ-Цагаанай отделениин агроном О. Ц. Цоктоева хөөрэнэ:

— Отделенидэмнай мүнөө жэлдэ дунда зэргээр га бүриһөө 10 центнер орооһо таряан хуряагдаха,—гэнэ.

Шэниисэ хуряагдажа дүүрэнхэй. Тиигээшье һаань, поли дээгүүр тракторай абяан замханагүй. Эндэ һолоомо һүрилхэ тусгаар звено бии болгогдожо, тэрэниие кукурузашан Гармажаб Дашиев хүтэлнэ. Тус звено сентябриин 2-һоо ажаллажа эхилээ. Тиигээд Тоёондо 200 гектарай һолоомо суглуулжа, долоон томо һүри бодхобо. Мүнөө үедэ тус совхозой 630 гектарһаа 3200 центнер һолоомон суглуулагдаад байна.

А. АФАНАСЬЕВ.

УНЖАГАЙРҺААР

Орооһо таряанай ургасын хүсэд хуряагдажа дүүрээгүй байхада, үрэһэ хүрэнгөө сэбэрлэжэ хааха тухай бодомжолхо үшөө эртэ бэшэ гү гэжэ зариман һанахадаашье болохо.

Теэд энэмнай тон буруу. Орооһото үргамалнуудые хуряажа эхилхэтэеэ хамта үрэһэнэй талмайнуудай ургаса хуряажа, һайнаар сэбэрлээд, зүбөөр, агротехникын заабаряар хадагалха шухала. Эгээл энээн дээрэһээ республикымнай зарим ажахынууд жэл бүри орооһо таряанай баян ургаса хуряажа, холуур суурхадаг болонхой бшуу.

Тиин Бэшүүрэй аймагай «Рассвет», XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой механизаторнууд, тоогой хүдэлмэрилэгшэд үрэһэ хүрэнгэ хаажа, сэбэрлэлгээ бүри эртүүр, таряа хуряалгын эхилһээр хэдыхэн хоногой үнгэрэмсөөр эмхидхээ бэлэй. Тиимэһээ мүнөө эдэ ажахынууд энэ шухала ажалаа хахадлажа, аймаг дотороо түрүүлжэ байнхай.

Гэбэшье тус аймагай Хёлгын совхоздо үрэһэнэй орооһо сэбэрлэхэ, хадагалха хүдэлмэриин ямараар хэгдэжэ байһые хаража үзэе.

Тус совхоз байгша ондо 7000 центнер орооһо гүрэнэй амбаарта оруулха аад, арайл гэжэ 5000-да хүргөө. Иигэжэ эндэхи совхозой таряалангһаа гектарай дунда зэргээр оройдоол 8,5 центнер орооһо таряан абтаһан байна.

— Мүнөө шэниисэ хуряалга дүүрэнхэй, гэбэшье обёоснай үлөөд байнал даа. Һаядаа хур бороотой үдэрнүүд боложо һаатуулаа. Энэ жэл манай совхоз үрэһэнэй 13000 центнер орооһо сэбэрлэжэ хааха даабаритай юм. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, совхоз дотор оройдоол 4000 центнер сэбэрлэгдээд хаагдаба,—гэжэ совхозой директор Георгий Жаркой обоо хүбөө дансануудые иран хөөрэнэ.

Теэд яахадаа энэ совхоз иимэ ехэ таагдалда оробо гээшэб? Ушар шалтагаанинь юун бэ? Али магад хуряалгын үедэ сүлөөгүй гээд, үбэлдөө, хабартаа сэбэрлэхээ хараална гү? Эдэ асуудалнуудта харюусахань хэсүүхэн. Үбһэ хуряалгын үедэ хүдэлмэришэдынь һурагтүй олошороод, 5—10 бухал үмсэдөө соможо үрдибэл, гэдэргээ харангүй талиишадаг заншалтай юм хаш. Тиимэһээнь таряа хуряалгын үедэ тоог дээрэ хүдэлхэ хүнүүд ехээр дутаадана. Студентнэрэй ерэжэ хамһалсаашье һаань, аргагүй байгдана гэһэн хүндэгүй шалтагаанаар зарим хүтэлбэрилэгшэд бэеэ сагааруулхые оролдонод.

Гадна эндэ ажалай эмхидхэл һулаар табигданхай. Хэрбээ таряа хуряаха, үрэһэ хүрэнгөө сэбэрлэжэ хааха хүдэлмэреэ эмхитэйгээр, түргэн болзорто хэжэ дүүргэхын тула бүри халуун нажарһаа һайнаар бэлдэһэн байбал, иимэ байдалда орохогүй байгаа ха гэжэ һанамаар. Теэд совхозой партком, комсомолой организаци болон сомоной Соведэй түлөөлэгшэдэй эдэ бүгэдые мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абангүй, гар һула һуудагынь тайхалтай.

Саашань хэлэхэдэ, тус совхозой отделенинүүдэй тоогууд дээрэ сэбэрлэгдэһэн үрэһэ хүрэнгөө хадагалха мүртэй һайн амбааргүй. Жэшээлбэл, нэгэдэхи отделениин Дээдэ-Мангиртын тоог дээрэ комбайнһаа буулгагдаһан 5000-аад центнер үрэһэнэй орооһоной 1000 центнерынь сэбэрлэгдэһэн болоод, модон шалатай муухан сарай доро хадагалаатай. Харин Доодо-Мангиртын, Бэлюутын отделениин тоогууд дээрэ энэ хүдэлмэри үшөө эмхидхэгдээгүй, үрэһэ хүрэнгөө хааха амбаарнуудынь сэбэрлэгдэжэ сагаадуулагдаагүй, нүхэ һубэнь бүглэгдэжэ, заһабарилагдаагүй байһаар.

— Эдэ бүгэдэеэ заһабарилжа, хэзээ үрэһэ хүрэнгөө сэбэрлэжэ хаахабта?—гэһэн асуудалда:

— Совхоз боложо эмхидхэгдэһээр оройдоол жэлһээ үлүү саг үнгэржэ байна. Отделенинүүдэйнгээ тоогой амбаарнуудай шалые цементээр жэлэжэ, һэльбэн заһабарилжа үрдигдэбэгүй. Ерэхэ жэлдэ орооһонойнгоо бүхы амбаарнуудые һэльбэн заһабарилжа, цементээр жэлэхээр хараалнабди. Харин үрэһэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ хүдэлмэреэ һаяын лэ үдэрнүүдтэ эхилхэбди. Үглөөдэрһөө модошо дархашуулай бригада ерэжэ, зарим тэды заһабарилга хэхэ юм—гээд, Бэлюутын отделениие эрхилэгшэ Д. Дерюгин хөөрэнэ.

Хэрбээ иигэжэ үдэр бүри хойшоо таталдажа, үнэтэ сагаа үнгэргэжэ байбал, мүнөө жэлэйхидэл адляар ерэхэ жэлдэ орооһо таряанай баян ургаса биратай хуряахагүйнь лабтай. Тиимэһээ эндэхид энэ бүхы хүдэлмэреэ түргэнөөр, һайнаар эмхидхэжэ, гээгдэлһээ гараха аабза гэжэ этигэнэбди.

Ш. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ГУРБАН ТҮСЭБ

Мүнөө жэлдэ Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда хартаабхын баян ургаса хуряагдана. Эндэхид тарилгаяа саг соонь үнгэргэжэ, ургасыень һайнаар харууһалжа, хамта 204 гектар дээрэһээ га бүриин 125 центнер хартаабха хуряажа байна. Зарим участогуудһаа, жэшээлхэдэ, звеньеводууд Панькова, Рандина, Буданимаева гэгшэд даадаг полинууд дээрэһээ га бүриин 300 центнер хүрэтэр ургаса абана.

Мүнөө хартаабха хуряалгада 3 тусхай комбайн ашаглагдажа байна. Мүн эндэ Улаан-Үдэ городой предприятинуудһаа олон хүнүүд ажаллажа, таригдаһан бүхы хартаабхынь ехэнхи малтагдажа абтаа. Гэхэтэй хамта тус ажахы гүрэндэ хартаабха тушаажа эхилэнхэй. Һүүлэй мэдээгээр бэлэдхэлэй пунктнуудта 9000 центнер хартаабха тушаагдаба.

— Мүнөө жэлдэ баян ургаса хуряагдажа байна. 3,5 мянган центнер хартаабха гүрэндэ тушааха түсэбтэйбди. Тэрэнээ 3 дахин үлүүлэн дүүргэхэбди. Мүн ургаса хуряажа байхынгаа хажуугаар ерэхэ жэлэй тарилгада 30 мянган центнер эрхим һайн үрэһэ хүрэнгэ хаагдаха юм. Тиигэжэ ажахымнай өөрын элитнэ үрэһэтэй болохо. Мүн тэрэ үрэһэнһөө республикынгаа ондоо ажахынуудташье худалдаха байхабди,—гэжэ туршалгын ажахын главна агроном А. Х. Андреев хөөрэнэ.

И. ОШИРОВ.

Һолоомо суглуулха, намарай паар хахалха, тусхай отряд Хэжэнгын совхозой 1-дэхи отделенидэ эмхидхэгдэнхэй. Энэ отрядта залуу механизаторнууд хүдэлнэ. Комсомолой 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй вахтада жагсаһан залуушуул шармайн ажаллаа. Агрегат бүхэн хуряалгын түрүүшын үдэрһөө шаралзанайнгаа даабари 120—130 процент дүүргэнэ. Хуряалгын үедэ 700 гектар таряалангай һолоомо трос нагшуургаар суглуулхаһаа гадна, 250 гектар намарай паар хахалха түсэбөө дүүргэһэн тухай даа сентябриин 25-да мэдүүлээ. Зураг дээрэ: отрядай комсомолшууд Бато-Жаргал Ямпилов (зүүн гарһаа), Вандан Рампилов, Дмитрий Нимбуев.

Н. ДАМБАЕВАЙ фото.

ОЛОНОЙ ХҮСЭН

Манай районой ажалшад агууехэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула эршэмтэйгээр бэлдэжэ эхилээ. Мүнөө районой бүхы предприятинуудаар, совхоз, колхозуудаар, эмхи зургаануудаар В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй түсэб зохёогдожо дүүрүүтэй байна. Районой экономико, соёл культура саашадань хүгжөөхэ шухала хэмжээ ябуулганууд эдэ түсэбүүд соо хараалагдана.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол соо иигэжэ заагдаһан байгаа: ажахын болон соёл сурталай байгуулалтын талаар маанадай үмэнэ байһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ анхаралаа хандуулха гээшэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглэхэ эрхим арга болоно.

Тиимэһээ манай районой партиина, комсомолой, профсоюзна организацинуудай, бүхы ажалшадай гол анхаралынь мүнөө үедэ үйлэдбэриин түсэб, абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтэдэ хандуулагдана.

Үйлэдбэреэ саашадань улам нарижуулха, соёл сурталай, ажаһуудалай талаар ажалшадай эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангадаг болохо, хүн зоной дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха талаар район дотор ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ, саашадаашье хэгдэхэ байна.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысоон үдэрһөө үдэр бүри үргэн далайсатай болоно. Энэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ, зүбөөр хүтэлбэрилхэ тушаа партиина организацинууд ехэхэн оролдолго гаргана. Ажахы бүхэн, бригада болон отделенинүүд, фермэ, гүүртэнүүд, халаан, участогууд булта тодорхой социалис уялгануудые абанхай.

Үйлэдбэриин шухала участогуудаар коммунистнууд хубаарилан табигдажа, түрүү үүргэеэ бодото дээрэнь харуулжа ябана. Мүнөө үедэ сэхэ үйлэдбэри дээрэ 1400 гаран коммунистнар — районой партийна организациин ехэнхи хубинь ажаллажа байдаг.

Ажалай дүн хаража үзэхэдэ, үйлэдбэриин түсэб, абаһан социалис уялганууднай яһала амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна.

Валовой продукци гаргаха 8 һарынгаа түсэб районой предприятинууд 102 процент дүүргэө. Даабариһаа гадуур 503 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдөө. Ондоогоор хэлэбэл, 9 мянга гаран тонно цемент, 3 мянга гаран кубометр бетон, 5,4 мянган центнер загаһа түсэбһөө гадуур хэрэглэгшэдтэ эльгээгдэбэ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 6,8 процентээр дээшэлээ.

Гадна промышленна продукци худалдаха гүрэнэй түсэб 102,1 процентээр дүүргэгдөө гэхэ гү, али 640 мянган түхэригөөр үлүүлэгдөө. 1967 оной энэ үеынхитэй сасуулбал, 16 процентээр нэмэһэн болоно. Тимлюгэй цементын завод продукци худалдан тарааха түсэбөө үнгэрһэн 8 һарын туршада 108 процент, Байгалай модоной бааза — 103 процент, Кабанскын үрэ жэмэсэй, овощой завод — 110 процент, Ойморой мебельнэ фабрика — 110 процент, «Буржелезобетон» нэгэдэлэй 3-дахи филиал — 104 процент дүүргэһэн байха юм.

Хүшэр хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха, үйлэдбэри нарижуулан һайжаруулха талаар районой предприятинуудаар горитойхон юумэнэй хэгдэһэнэй ашаар байгша ондо ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлээ. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, ажалай бүтээсэ нэгэ хүдэлмэришэн дээрэ абажа үзэхэдэ, Тимлюгэй завод дээрэ 22 процентээр, түмэр-бетонно зүйлнүүдые бэлдэдэг Брянскын заводто — 10, Ойморой мебельнэ фабрикада — 15 процентээр дээшэлһэн байна.

Тэрэшэлэн продукциин үнэ сэн нилээд хямдараа, предприятинуудай олзо доход дээшэлээ. Байгалай модоной бааза үнгэрһэн жэлэйхиһээ 304 мянган түхэритэй олзо ехээр абаа. Кабанскын загаһанай завод олзо оруулха түсэбөө 191 процент дүүргээ гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 2,4 дахин ехые абаһан болоно.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Тимлюгэй цементын завод эрхим амжалта туйлажа ябана. Байгша оной нэгэдэхи, хоёрдохи кварталай дүнгөөр тус предприятиин коллектив бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлжэ, СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын, профсоюзайнгаа ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг абаһан байна. Горно цехэй мастер Б. А. Самосудов, түүхэй эд бэлдэдэг цехэй мастер Г. М. Коренева, галдалгын цехэй мастер Г. И. Илюснин, тээрмын цехэй мастер А. Н. Каширихин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаанууд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгарна. Нүхэд Г. М. Миловидов, А. Г. Евсеев, Н. М. Пугасеев, Е. Е. Беспрозванных, Н. Н. Кутлина болон бусад мэргэжэлэйнтэй талаар эрхимүүд гэжэ тоологдодог болонхой.

Манай барилгашадшье абаһан социалис уялгануудаа муу бэшээр дүүргэнэ. «Бурятцелинстрой» трестын № 590 нүүдэл мехколонно 8 һарын туршада хоёр дахин бүхэсоюзна шанда хүртэбэ. Хоёрдохи кварталай дүнгөөр тус колонно трестынгээ предприятинуудай дунда түрүүлжэ гараба. Каменск тосхондо спортын байшан, Шергино тосхондо хүүгэдэй саадай байшан, «Байгалай долгин» гэжэ турбаза, малай хэдэн байрануудые барижа, жэлэй эхинһээ ашаглалгада тушааба. К. А. Соркало, В. М. Дорофеев, Н. Л. Гудорьян, Н. З. Юнусова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бригаданууд, барилгашад В. М. Залуцкий, Н. Е. Беляев, М. И. Нога, А. М. Чемоданов, С. А. Капустина болон бусад үйлэдбэриингөө даабари холо үлүүлнэ.

Гадна манай загаһашад бусадһаа гээгдэнэгүй. Кабанскын загаһанай заводойхид РСФСР-эй Загаһанай промышленностиин министерствын предприятинуудай дунда түрүү һуури эзэлжэ, министерствын, профсоюзуудай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртөө һэн.

Районой хүдөөгэй ажалшадай эршэтэ ажалай амжалтые гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха гурбадахи кварталай дүнгүүд элитээр гэршэлнэ. Мяха худалдалгаар гүрэнтэеэ болзорһоо урид тоосообди. Сентябриин 1-нэй байдалаар 37.492 центнер мяхан гүрэндэ худалдагдаа. Түсэбөөр хараалагдаһанһаа 4492 центнерээр ехэ болоно. Нэн түрүүлэн Кабанскын, Шергинскэ совхозууд мяхаар гүрэнтэеэ тоособо. Кабанскын совхоз даабаряа 4197 центнерээр үлүүлжэ шадаа. Тиихэдэ тус ажахы 10.347 центнер нугаһанай мяха гүрэндэ худалдаа бшуу. Шубуу үсхэбэрилгэ дээрэ Л. Р. Бабинцева, А. Г. Хлыстова, А. И. Чумакова, А. В. Седунова, М. Ф. Власова, Д. И. Волкова болон бусад бэрхэ мастернууд байһанаа харуулаа.

Мүн гүрэндэ үндэгэ худалдаха гурбан кварталай түсэб 103 процент дүүргэгдэбэ. Энээндэ Кабанскын совхозой шубуушадай хубитань тон ехэ. Тус ажахын шубуушан, районой эрхим шубуушанай нэрэ зэргэтэй Алексей Степанович Мертвецов сугтаа ажалладаг Аграфена Герасимовна Власоватай хамта августын 1-нэй байдалаар тахяа бүриһөө 112 үндэгэ абаһан байна.

Һү гүрэндэ худалдаха гурбан кварталай түсэб 8 һарын туршада 93 процент дүүргэгдөө. 79.439 центнер һүн худалдагдаа. Һү һаалиин фермэнүүдэй олонхинь энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1500 литрһээ үлүү ехэ һү һаажа шадаа. Тиихэдэ Кабанскын совхоздо үнеэн бүриһөө 1754 литр һүн һаагдаба. Районой 34 һаалишад үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа 2000 литрһээ дээшэ болгоо.

Байгалай совхозой малшад мүн лэ һайн амжалтатай. Хахад жэлэй дүнгөөр тус ажахы бүхэроссин гурбадахи шанда хүртэһэн байна. Сентябриин дүүрэтэр эндэхид даабариһаа гадуур 1500 центнерһээ бага бэшэ һү гүрэндэ худалдаха юм.

Тобшохоноор хэлэбэл, районой малшад абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна гээшэ. Саашадаашье энэ эршэеэ алдахагүй бэзэ гэжэ найдагдана.

Районой ажахынуудаар тэжээл бэлэдхэлгэ дүүрэхэ дүтэлөөд байна. Мүнөө хамта дээрээ 150 мянган центнер һайн шанартай үбһэн абтанхай, 64.742 тонно силос дарагданхай. Зүгөөр тэжээл бэлэдхэлгэ үргэлжэлһөөр.

Байгша ондо совхозуудай механизаторнууд, таряашад орооһо таряанай муу бэшэ ургаса ургуулжа шадаба. 28,5 мянган гектар талмай дээрэһээ ургаса хуряагдаха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ таряа хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Ажахы бүхэндэ социалис мүрысөөнэй гурим зохёогдонхой, дүнгынь саг сагтаа согсологдоно. Хуряалтын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ Байгалай совхозой комбайнернууд нүхэд Г. Г. Елизов, Н. М. Елизов, А. М. Конев, В. К. Таракановский, Д. И. Бурлаков, Кабанскын совхозһоо нүхэд И. С. Перевозников, Н. И. Некредин, Н. С. Бабинцев болон бусад үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй эршэ үдэр ерэхэ бүри улам шангадана. Аймагай партийна, комсомольско, профсоюзна организацинууд, совет болон ажахын органууд ажалшадай эдэбхи үүсхэлые үргэн дэмжэжэ, ажалай шэнэ амжалтада элсүүлхэ зорилготой.

В. ТИТОВ,
КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь.

УЛЬЯНОВСК. В. И. Ленинэй музей. Музей болгогдоһон энэ гэр тэ Ульяновтанай бүлэ [...] 1887 он хүрэтэр ажаһууһан юм. Зураг дээрэ: Владимир Ильичэй комнато. Эндэ Ленин [...] бэлдэдэг, ном уншадаг байһан юм. Номой таг дээрэ Белинскиин, Чернышевскиин, Доб[...] Герценэй зохёолнууд харагдана.

ТАСС-ай фотохр[...]

ГАЙХАМШАГ ҮДЭРЫЕ УГТУУЛ[...]

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахые манай бүхы орон бэлдэжэ байна. Союзна республикануудай хүдэлмэришэд, таряашад, соёл культурын ажал ябуулагшад болон эрдэмтэдэй энэ үдэртэ зорюулан бэлдэжэ байһан һайн һайхан хэрэгүүд тухай мэдээсэл ниислэлнүүдһээ, бусад хотонууд болон хүдөө тосхонуудһаа ерэжэл байна. Жэшээлхэдэ, Кишиневто городской ленинианын түсэб зохёогдонхой.

Марксизм-ленинизмын үзэл сурталые дэлгэрүүлхэ, Ленинэй һургаалые шудалха хэрэг вождиин түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай бэлэдхэлдэ онсо һуури эзэлхэ юм.

Киргизэй компартиин Центральна Комитедэй дэргэдэ В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалха талаар партийна болон совет эдэбхитэдэй республиканска семинар Фрунзе хотодо үнгэргэгдэбэ. Львов хотын «Знание» бүлгэмэй отделени һонирхолтой лекцинүүдые уншахаар хараалаанхай.

Районой бүхы тосхон болон хүдөө нютагуудаар аяншалха агитпоезд Кировоградска областиин Шэнэ Украинын райондо эмхидхэгдээ. Районой тосхон бүридэ Ильичэй революционно ажал ябуулга тухай лекци уншагдахаар хараалагдана.

Библиотекэнүүд болон музейнүүдэй экспозицида оруулагдаһан фото-зурагууд ба документнүүд Ленин тухай хөөрэхэ. «Туркменидэ Ленинэй үзэл суртаалай дэлгэрэлгэ» гэһэн тематическа выставкые республикын түүхын музейн хүдэлмэрилэгшэд бэлдэжэ байна. Хабаровскын научна библиотекэ соо В. И. Ленинэй шухал зохёолнуудай выставкэ нээгдээ.

Эрдэмтэдшье өөрынгөө зохёолнуудые энэ үдэртэ зорюуна. БССР-эй Наукануудай академиин научно-шэнжэлэлгын институдуудта «В. И. Ленинэй образ Белоруссиин искусствада» гэһэн монографи бэлдэгдэжэ байнхай.

«Үндэһэ яһатанай асуудалые марксистско-ленинскэ ёһоор шиид[...]хэлгэ», «В. И. Лени[...] шэн ангиин ба таряа[...] рондохи холбоон тухай[...] тын шэнжэлэл хэһэн [...] зохёолнуудые бэшэхэ [...] зэй эрдэмтэд түсэблэнэ.

Холын бэлшээринүүд[...] дай дунда соёл культур[...] мэри эрхилдэг авто[...] ажал ябуулгын конкур[...] Дагестанда үнгэргэгдөө. [...] торинуудай хүдэлмэрил[...] шад болон хонишодто [...] дые уншажа, Ильич ту[...] фильмүүдые харуулха [...]

Ленинэй түрэһэн үд[...] шан гээд һайнаар [...] хайгаа совет хүнүүд [...] зүбшэн хэлсэнэ. Энэ [...] үдэртэ зорюулагдаһан [...] ехэтэй хэмжээ ябуулган[...] сэбые Литвагай КП-гэй [...] жа үзөөд һайшааба.

В. И. Ленинэй түрэ[...] жэлэй ойдо бэлэдхэлэй [...] партиин Амарай, Харь[...] хангельска, Дагестанай [...] комитедүүдэй заседани[...] хаража үзэгдөө. (ТА[...]

ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛ ЭХИЛ[...]

Партиин Улаан-Үдын горкомой дэргэдэхи марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ.

Үдэшын университедтэ, тэрэнэй 6 филиалдань бүхы дээрээ 400 хүн мүнөө жэлдэ шэнээр абтаба. Хамтадаа долоон зуу гаран хүн университедтэ һуража байна. Урда жэлнүүдэйхидэл адли гурбан факультет: партийна, ажахын эдэбхитэдэй, пропагандистнарай, ниитын факультедүүд хүдэлнэ.

Городой промышленна томо томо предприятинуудта үдэшын университедэй 6 филиал хүдэлдэг болобо. Авиационно заводто энэ жэлдэ түрүүшынхеэ университедэй филиал хүдэлжэ эхилбэ. Хоёр ондоо мэргэжэлээр: марксистско-ленинскэ философёор, политическэ экономёор энэ филиалдаа пропагандистнарые бэлдэхэ юм. 50 хүн һуралсажа эхилээ.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводтохи университедэй филиалда һуралсалай жэл эхилэнхэй. Эндэ иимэ филиал үнинэй хүдэлжэ байдаг.

Мяха-консервын комбинадта баһа нэгэ филиал нээгдэбэ. Мелькомбинат шадарай пропагандистнар эндэ һуралсаха болобо. Мүн лэ 50 хүн — партийна, ажахын эдэбхитэд экономикын шэглэлтэйгээр һуралсахань.

Мүн шэлэй, «Электромашина», судна бүтээлгын [...] тахи филиалнуудта һу[...] экономикын шэглэлтэ[...] ралсаха болонхой. У[...] гэхэдэ, промышленнос[...] номическа реформын [...] рим нэбтэрүүлхэ та[...] хүдэлмэриин ябуулагда[...] хада, экономическа һу[...] аргагүй шухала боло[...] ойлгосотой.

Мүнөө хаа хаанагүй [...] эхилээ. Городой дээдэ [...] линуудай багшанар, [...] филиалай эрдэмтэд, [...] совет хүтэлбэрилэг[...] шын университедтэ, [...] филиалнуудта хүдэлжэ[...]

Д. ГАРМ[...]

ХАМАГ ШАЛТАГЫНЬ — БЭЛШЭЭР[...]

Бороо адхаржал байба. Хара-Шэбэрэй үбгэд, хүтшэд газарай ундалжа байхада ехэл хүхюутэй: «баян намар үзэгдэхэнь» гэлсэһэн юм. Теэд зундаа бороо хуратай байжа, малай бэлшээришье һайн байгаа. Харин һү һаали улам элбэгжэхэнь гээд һанахадашни, һаалиин фермэнүүдэй ажалынь муугаар эмхидхэгдэжэ, ногоон дээрэ үнеэдынь хожоржо захалаа бшуу.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр К. Л. Белоусов, мүн правлениин гэшүүд энэ байдалые мэдэжэ байбашье, саг соонь заһаха хэмжээ абаагүйнь гайхалтай. Константин Лукич хододоо фермэ дээгүүр ябагша һэн. Һаалишад, мал адуулагшадтай хөөрэлдэдэг байгаа. Тиигээд: «яахадаа... юундэ... ямар хэмжээ абажа байнат» гээд фермые даагшадһаа асуухадань:

— Лукич, һүн үнеэдтэмнай байнгүй яахаб! Теэд бэлшээриин ногоон муу. Үнеэдтэ ондоо тэжээл нэмэжэ үгэлсөө һаа, талха таряанай зүйл үгы гээшэ гү?

Түрүүлэгшэдэ иигэжэ дуулгахадаа, малшад муугаар ажалланат тэжэ хараалгаад лэ һаладаг байба. Тиигэбэшье иимэ бирагүй байдал гансахан «Родина» колхоздо бэшэ, мүн Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм», «Искра», «Заганский» колхозуудта үзэгдэнэ хаш. Түгнын тала уужамшье һаа, мал бэлшээхэ газарынь хомор. Зундаа энэ талада хэды олон малай гүүртэ, отаранууд зуһанаб лаа. «Родина» колхозой һаалишад, малшад ногооной һайниие хаража, дүрбэ дахин бэлшээринеэ һэлгэһэн байгаа. Олон ажахынуудай мал баридаг газарта малай ашаг шэмэ дээшэлхэ гээшэ баһал найдамгүй хэрэг. Үнэндөө хада «Родина» колхозой һаамхай үнеэд бэлшээреэр дуталдажа, намартаа хожоржо байдаг. Мүнөө Түгнын талада нэгэ заахан буусада аяар 800 толгой эбэртэ бодо мал, 3 мянган хонин, мүн гахайнууд харууһалагдана. Эдэ малай бүхэли зундаа нэгэл газартаа байрлахадань, ямар бэлшээри ногоотой байхаб даа.

Мухар-Шэбэрэй аймаг талха таряа ургуулдаг ажахынуудтай ха юм. Ёһоороошье тиимэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ аймаг дотор таряалан 28 мянган гектарһаа 47 мянганда хүрэтэрөө үргэдхэгдөө. Таряалангаа ехэ болгоходоо, ажахынууд сабшалан, бэлшээриин газар хахалалсаһан байна. Энээнэй хажуугаар малай бэлшээриие үрэжэлтэй болгохо мүртэй юумэ хэгдээтүй. Харин таряан ажалда түригдэһөөр олонхи ажахынуудай һайн сабшалан муулаһан, мал бэлшээхэ газар шугы бургааһанда дарагдаһан байха юм. Гансахан «Родина» колхоздо 500 гектар сабшалан шугыда дарагдаа. Мүнөө арайхан 350 гектарһаа үбһэ хуряана. Зүгөөр нэгэ ажахыда иимэ байдалай ушархада, аймаг дотор ямар гээшэб? Тоолоходо, 3,5 мянган гектар сабшалан байһан газар хэндэшье хэрэгтүй болонхой. Энээнһээ уламжалан мал бэлшээхэ газар хоморложо, һү һаали мүртэйгөөр абтанагүй.

Бэлшээриин бага байхада илангаяа үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлхэ хэрэгтэй ха юм. Һаалишад уялгаяа дүүргэхээ зундаа һайнаар ажаллаха болоно. Зунай һарануудта үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һаахын түлөө мүрысөөнэй республика дотор дэлгэрхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд суглаа зарлажа, һаалишадай ажал тухай хөөрэлдэһэн байгаа. Мүн һаалишадые найдуулһаншье юм: зун[...] центрат үгэхэ, ногоон [...] эртэ тэжээлэй таригдаха [...] хэлсэгдээ. Энэнь мүнөө [...] найдуулга болоод лэ һалаба[...] «Родина» колхоздо бай[...] үнеэдтэ 40 гектар ногоон [...] таригдаһан нэрэ зүүгдэ[...] юу болохоб, үдэртөө [...] үнеэдые тэндэ оруулхада, [...] доол 20-ёод хоногой тэжэ[...] шэ.

«Коммунизм» колхоздо [...] бэлшээри бага. «Фрезе» [...] зарта гурбан түүртын 570 [...] харууһалагдана. Үнеэдые [...] шээхэ газар үгы шахуу, [...] линь хорожол байна. Тиим[...] һаамхай малда тэжээлые [...] луулжа үгэнэгүй. Талха [...] най зүйл миил хуурайгаар [...] ладаг. Зундаа концен[...] гидролизно аргаар эһээгд[...] ха гэлсэгдэһэн аад, тэрэн[...] һон хөөрэлдөөн болоод [...]

Мухар-Шэбэрэй аймагай [...] ажахынуудта үзэгдэдэг [...] ушарнуудһаа ямар тобшолол[...] тэйб тэхэдэ, илангаяа зуна[...] һаамхай үнеэд һайнаар э[...] лэгдэхэ ёһотой. Энэ [...] шиидхэхын тулада олон жэ[...] гоо элбэгээр тариха [...] Бэлшээриин газарые [...] болгохо шухала. Зарим [...] говодууд сабшалан, бэл[...] газартаа минеральна үт[...] хэрэглэжэ, үбһэ ногоонэй [...] гасые һайжаруулна. Дээрэ [...] гагдаһан ажахынуудта ии[...] хүдэлмэри ябуулагдажа байба[...] лынь зундаа ногоотой [...] дуулагдажа, һү һаали хор[...] һэн.

А. ДЕРИГЛАЗО[...]

ХОЁР ҮДЭРЭЙ СЕМИНАР

Партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан теоретическэ семинарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоёр үдэрэй һуралсал үнгэргэбэ. Хото, хүдөөһөө олон пропагандистнар эндэ суглараа. Тэдэнэй дунда предприятинуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, багшанар, эрдэмтэд бии.

Һуралсалай энэ жэлдэ В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалха зорилгоор теоретическэ олон семинар байгуулагдаа. Гурбан ондоо шэглэлтэйгээр — түүхын, философиин, экономикын асуудалнуудаар бэшэгдэһэн зохёолнуудые шудалха юм. Ниитэ политическэ асуудалнуудаар — коммунизмда эсэргүү үзэл суртал (антикоммунизм) тухай, уласхоорондын асуудалаар Д. Д. Очиров, К. Г. Полонных гэгшэдэй лекцинүүдые шагнаа.

Байгаалиин баялигуудые бүри хүсэдөөр ашаглаха тухай КПСС-эй обкомой секретарь, экономикын эрдэмэй кандидат К. М. Продайвода лекци хэбэ.

Түүхын, философиин, экономикын асуудалнуудаар бэшэгдэһэн В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалха тухай В. К. Тюрина, философиин эрдэмэй кандидат З. Н. Цыдыпова, экономикын эрдэмэй кандидат Д.-Н. Ширабон гэгшэд лекцинүүдые уншаба, методическа заабари үгэбэ.

Д. ГАРМАЕВА.

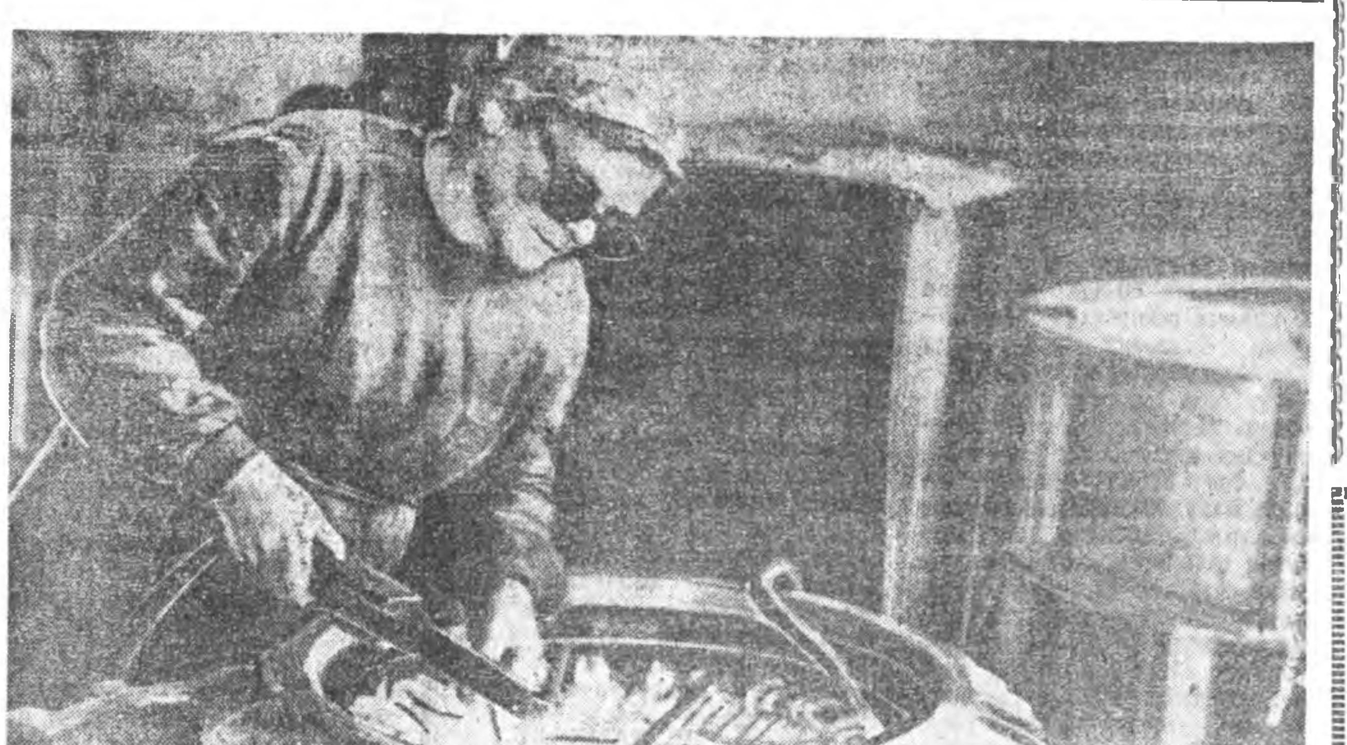

Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн «Электромашина» заводой электро-гагнууршан Анастасия Килина нүхэдэйнгөө дунда алдартай болонхой. Халаанайнгаа даабари 19—20 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: А. Килина.

М. СУТУРИНАЙ фото.

АЖАЛЫНЬ УРАГШАТАЙ

«Коммунис ажалай коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн «Коммунизм» колхозой 2-дохи отделениин һү һаалиин фермынхид энэ жэл амжалтатайгаар хүдэлжэ байнад. Энэнь гайхалгүй. Юундэб гэхэдэ, тус коллективэй эмхидхэлэй болон агитационно-ойлтууламжын хүдэлмэриие эндэхи партийна бүлэг хүтэлнэ бшуу. Юрэдөө нэгэ хэды үгөөр хэлэхэ болоо һаа, Ц. Т. Батуевай эрхилдэг энэ бүлэг бүхы ажалаа эдэбхитэйгээр ябуулдаг гэбэл алдуу болоногүй.

Гүүртын бүхы хүдэлмэри хараалагдаһан түсэбэй ёһоор эмхидхэгдэдэг. Коммунист бүхэн тусхай даалгабаритай. Жэшээнь, фермые эрхилэгшэ Д. О. Цыренов агитатор юм. Ахалагша һаалишан М. Жигжитовада улаан булан даалгаатай. Һаалишан Е. Кулькова хиналтын бүлгэмэй гэшүүн. Партийна бүлэгэй үүсхэлээр улаан булангань нютагай эхин ба Низагатын дунда һургуулиин уран һайханай бүлгэмэйхид ерэжэ, һаалишад, малшадта зүжэг наада харуулдаг. Мүн агитаторнууд һонирхолтой лекцинүүдые үнгэргэдэг. Тус бригадын партийна организациин секретарь С. Ц. Сагалеев һаяхан эндэ ерэжэ, Чехословакида боложо байһан үйлэ хэрэг тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Эндэнь сүлөө сагтаа шатар, домино наадажа болоно, газетэ, журналнуудые уншадаг, радиошье шагнадаг гээшэ.

Партийна бүлэгэй хүдэлмэри иигээд лэ дүүрэшэдэггүй. Һү һаали дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин ондоошье шухала асуудалнууд эндэ зүбшэн хэлсэгдэдэт, таараха хэмжээ ябуулганууд хараалагдадаг. Һаалишадай ажалай дүн арба хоноод согсологдодог, сашанхи хүдэлмэри тухайгаа тэндэ хөөрэлдэдэг.

Партийна бүлэгэй эмхидхэлэй хүдэлмэриин үрэ дүн яһала һайн. Һаалишад энэ жэлэй түрүүшын долоо һарын туршада 2356 центнер сагаан эдеэ абажа шадаа. Үшөө 1400 центнер һү һаажа, жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ хүсэлэнтэй. Түрүү һаалишад М. Жигжитова, А. Цыбикжапова, Е. Кулькова гэгшэд бүришье һайн амжалтатай. Эдэнэр долоо һарын туршада үнеэн бүриһөө 1100—1300 килограмм һү һаагаа.

И. МОДОРОВ,
манай штатнабэшэ корр.

Зэдэ.

БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

Пленум дээрэ Үдын совхозой нэгэдэхи отделениин хонишон Н. Тогмитова, «Георгиевский» совхозой нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ В. Ринчинов, Анаагай совхозой хоёрдохи отделениин хонишон С. Сойжонов, Үдын совхозой директор Х. Дагбаев, Хүрбын совхозой директор Г. Дамбаев болон бусад элидхэл тушаа үгэ хэлэбэ.

«Адууһа малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ, үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тула ябуулжа байһан хүдэлмэри тухай» асуудал һаяхан КПСС-эй Хориин райкомой ээлжээтэ пленум дээрээ зүбшэн хэлсэбэ. Түс асуудалаар партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Н. М. Павлов элидхэл хээ.

Аймагай бүхы ажахынууд малай үбэлжэлгэдэ ямараар бэлдэжэ байһан тухай, мүн ямар дутуу дунданууд ушарнаб, тэдэниие хайшан гэжэ дары түргөөр усадхахаб гэжэ элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо.

Зүбшэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба. Октябрь һара гаратар бүхы тэжээлээ хэмжэн абажа балансда оруулха, октябриин 5 болотор бүхы отара, фермэнүүдтэ хонишодые, малшадые нэмэн эльгээхэ, малай байра болон хашаа хорёо заһабарилха хүдэлмэриие шамдуулха хэмжээн хараалагдаба.

А. НИТРУЕВА.

[ЗО]НД-5» ГЭҺЭН [АВ]ТОМАТ СТАНЦИИН [АМ]ЖАЛТА [Н]ИИДЭЛГЭ ТУХАЙ

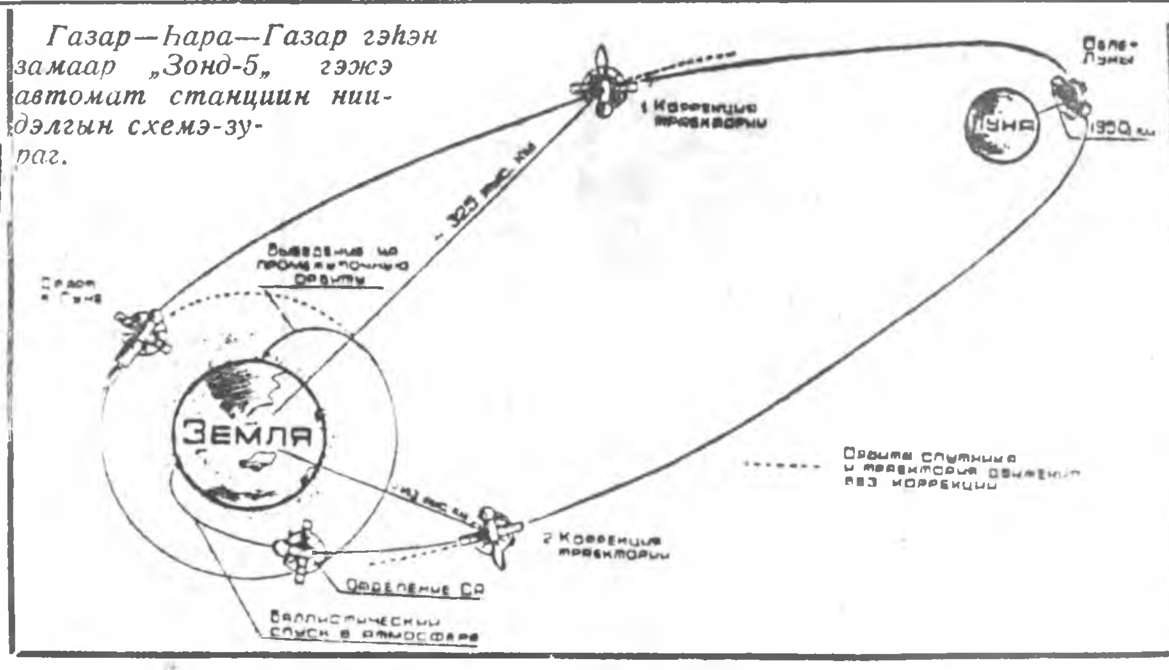

Газар—hара—Газар гэhэн замаар „Зонд-5„ гэжэ автомат станциин ниидэлгын схемэ-зураг.

...тэ Союзhаа дэгдээтдэhэн автомат аппарадууд Газар ...е тойроод байдаг замбуули... янза бүриин научна ...нүүдые хэдэг, мүн зам... ниидэлгэдэ хэрэгтэй шэ... болон приборнуу... ...хада үргэнөөр хэрэглэг... юм.

...2 оной мартын 16-да ... соносхоhон программын «Космос» гэжэ хэмэл одод ... дэлхэй шадархи замбуули... ...йдын, атмосферын дээдэ ... үргэнөөр шэнжэлнэ.

... ба планетэнүүдэй хоорон... замбуулиинай дайдые «Зонд», ..., «Марс», «Венера» тухэ... автомат станцинуудай хүсөөр ...дэг.

...6 оной февралиин 3-да дэл... ...рэ эгээн түрүүн «Луна-9» ... станци hара дээрэ дорь... ...й зөөлэхэнөөр буулгагдажа, ...лэй апрелиин 3-да hарые ... ниидэхэ «Луна-10» гэдэг ...ын хэмэл одон замбуули... ...мда гаргагдаhан байна. hа... тойрохо замда «Луна-11», ...а-12», «Луна-14» гэжэ ав... станцинууд удаа дараалан ...гдаа hэн. Харин «Луна-13» ... совет станци hарын нюруу ... «дорьбоогүй зөөлэхэнөөр ...ан байгаа.

...967 оной октябриин 18-да ...улинай дайдые шэнжэлхэ ... нэгэ амжалтын алдарта ...аhан нээгдээ бэлэй. «Вене... гэжэ автомат станци Үүрэй ...ной атмосферэ руу дэншээ... ...өөр орожо, тэрэнэй нюруу ... буугаад, энэ hонин плане... атмосферын бүридэл тухай ...ирхолтой мэдээнүүдые ха... ...а түрүүн газар дэлхэй тээ... шэ дамжуулжа эхилhэн юм.

Планетэнүүдэй хүрьhэн, нюруу, тэдэниие бүридүүлhэн химическэ элементнүүд, минералнуудые шэнжэлхэ, тэндэхи амиды организмуудай мүр сараа бэдэрхэ гэхэ мэтэ асуудал шиидхэлтэ даншье холын хэрэг бэшэ болонхой.

«Зонд-5» гэжэ станциин научна шэнжэлгын программа дотор hарые тойроод байдаг замбуулинай дайдын физическэ байдалые саашадань шэнжэлхэ зорилго табигдаhан байна.

Газар—hара—Газар гэhэн замбуулинай замаар дабшахадаа «Зонд-5» гэдэг автомат станци дээрэхи аппаратурануудай ямараар хүдэлдэг байhые шалгажа, ниидэлгын үедэ олон тоото техническэ туршалганууд хэгдээ.

Станциин ниидэхэ үедэ тэрэнэй замай параметрнүүд хэмжэгдээ, радиотехническэ түхеэрэлгэнүүд туршагдаа.

«Зонд-5» станциин ниидэлгын дүнгүүдые хараад үзэхэдэ, эдэ бүхы орёо даабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдэhэн байна.

«Зонд-5» гэжэ автомат станци сентябриин 15-да Москвагай сагаар 0 час 42 минутада дэгдээгдэн табигдаhан юм. Газарhаа дээшээ гараhаар 67 минутын үнгэрхэдэ, программна оньhон түхеэрэлгэhээ үгтэhэн командаар ракетын hүүлшын шатын двигателиин түхеэрэлгэ хүдэлжэ захалаа. Тиихэдээ hара тээшэ аппарадай ниидэхэ замай хоёрдохи скорость (секундын 11 километр шахуу) табигдаа (зураг дээрэ). Станциие залан табижа замдань оруулhанай удаа hара шадархи замбуулинай дайдын бодото байдалые шэнжэлжэ эхилээ. Энэ үедэ тус станци Газарhаа 325 мянган километрэй зайда ошоод ябаба.

Ниидэлгын программын ёhоор, автомат станци сентябриин 18-да hарые тойрон гарахадаа, 1950 километр хүрэтэр hарада ойртоо.

hарые тойрожо гараhанай hүүлээр автомат станци Газар дэлхэй тээшэ дүтэлжэ эхилээ. Энэ үедэнь станци дээрэхи түхеэрэлгэнүүд шалгагдажа, научна шэнжэлэлтэнүүд хэгдэhэн байна.

«Зонд-5» станциие Газарай атмосферэ худар hайнаар оруулжа, хараалагдаhан газартань дорьбоогүй зөөлэхэнөөр буулгаха гэшэ ниидэлгын программын шухала зорилтонуудай нэгэн байгаа.

Секундын 11 километр шахуу хурдаар дабшаhан станци атмосферэ руу ороходоо гэнтэ аалидажа, багахан сагай туршада скоростьгүй шахуу болоо. Газар дэлхэйн нюруунhаа 7 километр үндэртэ секундын 200 метр скоростьтой болоходонь, парашютна оньhонуудынь хүдэлжэ, станциие дорьбоогүй зөөлэхэнөөр Газарта буулгаба.

hарые тойроод ерэhэн, замбуулинай аппарат Газарай атмосферэ руу ороходоо, секундын 11 километр скоростьтой байдаг. Харин замбуулинай дайдаhаа hөөргөө бусажа ерэдэг хэмэл одод секунда соо ойролдоо 8 километр хурдаар ниидэхэ аргатай.

Атмосферын нягта хубида ороходо, аппарадай газаа талань лан ехээр халаха болоно.

Тиимэhээ замбуулинда табигдаhан аппарадай гадарынь орёо бүридэлтэй, ямаршье халууе тэсэхээр байха болоно.

«Зонд-5» гэжэ автомат станци 7 сүүдхэ ниидэжэ үргэлжэлөө. Энэ хугасаа соо 36 сеанс холбоон хэгдээ. Ниидэлгын үедэ станци дээрэhээ абтаhан телеметрическэ мэдээнүүд бүхы оньhон түхеэрэлгэнүүдэй hаадгүйгөөр хүдэлжэ, ухаалан зохёогшодой шиидхэбэринүүдэйнь зүб байhые гэршэлбэ.

«Зонд-5» гэжэ автомат станциин агрегат болон түхеэрэлгэнүүдые шалгалга, замбуулинай дайдадахи научна шэнжэлтын программа бүрин дүүргэгдээ.

Газар—hара—Газар гэhэн замбуулинай замаар «Зонд-5» автомат станци амжалтатайгаар hөөргөө ниидэжэ ерээд, Индиин океанай нюруу дээрэ буулгаhан ушар совет эрдэм, техникын гайхамшаг шэнэ илалта болоно.

А. ДМИТРИЕВ,
профессор.
(ТАСС).

Ш. НИМБУЕВ

ИЛАҺАН ЭЛШЭН

Зүб ойлгоно гүб?
Зүб даа, тон зүб!
Москвагай диктор
Монсойсо,
тобойсо
Эли тодоор
Элидхэн зарлаба:
Манай бүтээhэн,
Манай эльгээhэн
Эдитэй, шэдитэй
Элшэн — «Зонд»
hарые тойроод,
hабардан алдаад,
Нюур шарайень,
Нюуса нюргыень
hайса хаража,
hайса шэнжэжэ,
Аппарадтаа шэнгээгээд,
Асарбал маанартаа.
Хэлэшэгүй шухаг,
Сэгнэшэгүй үнэтэй
Алтан ашагаа
Арадаа үргэлөөд,
Илалта туйлаhан
Элшэн сайднай
Эхэ Газартаа
Эрьежэ ерэбэл...
Эды ехэ
Илалта туйлаhан
Манай арад
Мандаха болтогой!

Коммунис ажалай ударник Александра Емельяновна Рыжкова улад зоной ажаhуудалай эрилтэ хангаха Улаан-Үдын оёдолой нэгэдэлдэ, угалзатуулан оёхо мастераар хүдэлнэ. Нүхэр Рыжкова халаанайнгаа даабари 110—120 процент дүүргэнэ.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Ехэ талархал

САНТЬЯГО. (ТАСС). Чилиин Компартиин ЦК-гай политкомисси мэдүүлгэ толилжо, Уругвайн ба Мексикын студентнүүдэй баатарлиг тэмсэлдэ ехээр талархажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Уругвайн хүдэлмэришэн ангиин зоримгой ябуулгануудые, бүхы ороной ажабайдалые сентябриин 24-нэй үдэр hаатуулhан ехэ забастовкыень КИЧ hайшаана.

Мэдүүлгэ соо иигэжэ заагдана. Уругвайн ниислэлэй үйлсэнүүдтэ студентнүүд болон хүдэлмэришэдэй шуhанай адхаржа байха үедэ, «коммунис аюул» гэдэг тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхын, «Латиин Америкын жандарм болоhон, Америкэ хоорондын хүсэнүүдые байгуулха түсэб бэелүүлхын» тулада Америкын сэрэгэй ажал ябуулагшадай зүблөөе Пентагон Бразилида үнгэргэхөөр зарлаа.

Чилиин Компартиин ЦК-гай политкомисси хадаа студентнүүд болон хүдэлмэришэдые хашалга хэhээлтые эгээн лэ эрид шангаар буруушааха зуураа, Америкэ хоорондын ямаршье хүсэнүүд, ямаршье хашалта хэhээлтэ, алалга хюдалта Латиин Америкын арадуудай үнэн зүб тэмсэлые даража шадахагүй гээд онсолон тэмдэглэнэ.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ШАЛТАГААНААР ХААГДАГША СҮЛӨӨЛЭГДЭБЭ

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Олон орондо талархалгын кампаниин эдэбхитэйгээр хэгдэhэнэй ашаар Парагвайн түрүү үзэл баримталдаг ниитын ажал ябуулагша адвокат Игнасио Фернандес түрмэдэ дүрбэ үлүүтэй жэл соо hүүhанайнгаа hүүлээр тэндэhээ сүлөөлэгдэбэ. Хэдэн неделиин турша соо үлэсхэлэн байдал соносхожо, тулюур болоhон Фернандесые байрадань асараа. Тэрэнэй бэень муу. Игнасио Фернандесын саашадаа хашуулха хабшуулхагүйн тулада талархалгын кампани үргэлжэлүүлхые Аргентинын «Пропоситос» гэжэ недели бүриин хэблэл уряалhан байна.

Португалиин Компартиин уряа

ПАРИЖ. (ТАСС). Фашизмые усадхан зайсуулха, эрхэ сүлөө дайшалан абаха зорилготой тэмсэлые үргэдхэхын тулада, илалта туйлахын тулада шэнэ хараа зам мүнөө нээгдээ. Салазарай политическэ ажабайдалда хабаадахаяа болиhонhoo уламжалан, фашис диктатурада политическэ бэрхэшээлэй гэнтэ тохёолдоhон шэнэ оршон байдалые хүсэдөөр хэрэглэхэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй гээд Португалиин Компартиин уряа соо хэлэгдэнэ. Энэ уряаень «Сүлөөтэ Португали» гэжэ радиостанци дамжуулhан байгаа.

hудаhанайнь таhаржа, ураг тархи руунь шуhанай ороhон дээрэhээ Португалиин фашис зонхилогшо Салазарай бэе ехээр муудаhхай гэжэ мэдээжэ, врачнарай мэдүүлhэнэй ёhоор, тэрэ политическэ ажал ябуулга саашадаа эрхилжэ шадахаяа болёо. Салазарай засагаа барижа шадахаяа болиhон ушар фашизм хосорон үгы болоо гэhэн удхатай бэшэ. Фашистнууд засагаа hайн дураараа үгэхэгүй. Имагтал Португалиин арад, имагтал олониитэ арад зон, имагтал Португалиин демократуудай нэгэдэмэл ба эмхитэй ябуулганууд, эрхэ сүлөөгэй түлөө национальна ехэ, түгэлдэр хүсэтэ хүдэлөө дэлгэрүүлгэ фашистнуудые правительствоhоо зайсуулха, Португалида демократическа засаг түрэ тогтоохо ябадалда хүргэжэ шадаха байна.

Кизингерэй правительственна мэдүүлгэ

БОНН. (ТАСС). Чехословакидахи ушарнуудтай дашарамдуулан, «зүүн оронууд тушаа шэнэ политика» гэдэгые хэрэглэн, социалис оронуудые hуларуулха hэдэлтын түлөө Бонной харюусалгатай байhыень ФРГ-гэй канцлер Кизингер боннско бундестагта сентябриин 25-да правительственна мэдүүлгэ хэхэдээ арсаhан байна.

Мүнөө «НАТО-до тааруугүйгөөр оршон байдал хубилба» гээд канцлер саашань мэдүүлээ. Сэрэгэй бэлэдхэлнүүдые саашадаа бүри түргэнөөр хэхэ эрилтэ табихын тулада иимэ баталамжа тэрээндэ хэрэгтэй болоhон байгаа гэжэ Кизингерэй саашадань хэлэhэн үгэнүүд харуулна. «Атлантическа союз хүсэтэй байха ёhотой» гэжэ тэрэ хэлээ. Тэрэнэй хэлэhэнэй ёhоор, тус союзые түгэлдэр хүсэтэй болгоhонойнгоо hүүлээр Советскэ Союзтай «хэлсээ хэжэ» болохо байна.

НАТО-гой оронуудай Европодохи сэрэгүүдые олон болгохо шухала гэжэ Кизингер хэлээ. Бонн өөрынгөө зүгhөө сэрэгэйнгээ гаргашануудые нилээд ехэ болгохоор бэлэн байна гэжэ яhала ойлгохоор үгэнүүдые канцлер хэлэhэн байха юм. Ядерна зэбсэг тараан дэлгэрүүлхэгүй тухай договорто ФРГ-тэй правительствын гар табиха хүсэлэнтэй гү, али үгы тухай асуудал тушаа тэрэ абяа анир гараагүй.

Мозамбик тэмсэнэ, илалта туйлана

ДАР-ЭС-САЛАМ. (ТАСС). Мозамбигай патриодууд дүрбэн жэлэй турша соо эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэл хэжэ, оронойнгоо газарай гурбанай нэгэ хубиие сүлөөлөөд байна. Сүлөөлэгдэhэн районуудта шэнэ ажабайдал тогтоогдоно. hургуулинуудые, больницануудые нээнэ, африкынхидта промышленна ба эдеэ хоолой эд бараа худалдаха худалдаа наймаанай пунктнууд анха түрүүнээ нээгдэнхэй. Дайшалхы ябуулгануудые хүтэлбэрилдэг Фрелимын штаб-квартира дайлалдажа байгаа. Мозамбигай газар дээрэ байрладаг болоо. Фрелимын хоёрдохи съезд сүлөөлэгдэhэн районуудай нэгэндэ бүри hаяхан болоо. Зэбсэттэ тэмсэл Португалиин колонизаторнуудhaa Эхэ ороноо сүлөөлхэ гансахан лэ зам болоно гэжэ съездын делегадууд дахяад нэгэн hаналтайгаар лаблан баталhан байна.

Бразилида демонстрацинууд болоно

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРЭ. (ТАСС). Американ гүрэнүүдэй организациин (ОАГ) гэшүүн оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй наймадахи зүблөөнэй эндэ боложо байhые эсэргүүсэн буруушааhан ехэ демонстрацинууд Бразилида боложо байна. Бразилиин ниислэлдэхи буруушаалгын хүдэлөөе Рио-де-Жанейрын студентнүүдэй холбоон хүтэлбэрилнэ. «Тус зүблөөе буруушааhан хуудаhануудые студентнүүд тараана.

Буруушаалгануудые мэдүүлнэ

ТОКИО. (ТАСС). Город шадар американ агаарай-сэрэгэй бааза байгуулгада эсэргүү буруушаалта мэдүүлхын тулада Кюсюгэй университедэй профессорнууд, багшанар Японой Фукуоки городто сентябриин 25-най үдэшэ демонстраци хээ.

«Өөhэдынгөө эми наhые хамгаалая», «Американ баазануудые зайсуулхын түлөө хүдэлөө дэлгэрүүлэе» гэжэ уряалhан лозунгнууд ба плакадуудые бариhан табан зуу гаран демонстрантнууд городой үйлсэнүүдээр ябажа гараа. Үйлсэнүүдтэ сутларhан городой хүн зон профессорнууд болон багшанарай эрилтэнүүдые дэмжэhэн үгэнүүдые хашхаралдаа.

Федеральна сэрэгүүд добтолhоор

ЛАГОС. (ТАСС). Таhаран hалаhан Зүүн Нигериин засаг түрын сэрэгүүдэй hүүлшын бүхэлэгдэhэн пунктнуудта Нигериин Федеральна правительствын сэрэгүүд добтолжол байhаар. Энэ засаг түрые толгойлогшо Одумегву Оджукву гэгшын штаб-квартирын байдаг Умуахиа городто гол сохилто хэгдэнэ.

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

[Д]ЕПУТАДУУДАЙ ҮҮСХЭЛ ОРОЛДОЛГООР

...далай депутадуудай сель... ...селково Соведүүдэй хүдэл... hайжаруулха асуудалаар ... ЦК-гай тогтоолой гара... ...лайшье ехэ саг үнгэрөө... ...ө тогтоолые үндэhэ бол... ...дэнь оруулхын тула ... Элхиин сельскэ Совет го... хүдэлмэри хээ гэжэ хэлэ... ...ондо жэлэй дүн хараад ..., манай сельсоведэй мэдэ... ...зар дээрэ оршодог пред... эмхи зургаанууд хараал... ...бөө болзорhоо урид дүүр... байна. Жэшээлхэдэ, Карл ... нэрэмжэтэ колхоз гү... ...өөhо таряа худалдаха тү... 264,2 процент, мяха— ...hү—106,6, hooho—151.0 дүүргэhэн байха юм. Ав... заhабарилгын завод ... гаргаха түсэбөө бүхы ... 102,1 процент дүүргээ. ... ОРС-ын наймаанайнь ... 100,7 процент болоо.

... hунгагшадайнгаа эрилтэ ... хангахын тула манай ... Соведэй депутадууд саг ... оролдожо байдаг.

...нуудынай, гүйсэдхэхы кэ... ...й зүблөөнүүд түсэбэй ёhoop ...дэг заншалтай. Саг үр... комиссинууд эмхидхэ... Квартал бүхэндэ түсэб та... Шэнэ түсэб табихаhaa ...галагдаhан хэмжээ ябуул... ...й хэр зэргэ дүүргэгдэhые ... үзэдэг юм.

... 41 депутадтайбди. 17 ... заводhoo, 7 депутат кол... hунгагданхай.

... үргэлжын комиссинууд ... эдэбхи үүсхэлтэйгээр хү... гэжэ хэлэхэ байнаб. Соёл ...лэй комиссиие депутат ... Вершинина хүтэлбэрилдэг. ...й байшангуудай, библиоте..., улаан булангуудай, ...нуудай, үхибүүдэй эмхи ...уудай хүдэлмэриие саг ... соонь шалгадаг, туhаламжалдаг, hайжаруулха хэм... ...даг юм. Ажалша олониие ...нгаяа залуу үетэнэй дун... ... дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ энэ ... турша соо яhала туhалаа. ... футбольно командануу... ...дээ. Эдэ командануу... Соведэй кубогай түлөө тэм... ...миссинуудынай ажалшадта ..., журнал олоор захюулдаг. ...ээрэлэй эмхи зургаа... байшангуудые хаhа саг ...эльбүүлэн заhуулдаг. Со... хуули, ниитын гурим са... саг үргэлжын комиссиин ...гшээр И. А. Кушнарик ...hан юм. Ниитын эмхи... гэшүүдээр hайн хүнүүд ...додог. Жэшээлхэдэ, ... Левчук автомобиль заhаба... ... заводто слесареэр хүдэл... hара бүриингөө түсэб хэ... ...лэн дүүргэдэг, бэеэ hай... ...бажа ябадаг тула арадай ...нгээр hунгагдаад, энэ ...ридөө ходо ханалгатай... ...адана. Ажалшадай бэшэ... ..., гомдолые саг соонь хара... жа үзэхын тула тус комиссиин зүблөөн үнгэргэгдөө hэн. Гаргаhан шиидхэбэриинь ёhoop колхозой түрүүлэгшэ, заводой директор, мүн сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ ажалай hүүлээр нэгэ часай турша соо ажалшадай бэшэгүүдые, гомдолые хаража үзөөд, зохихо хэмжээ абадаг болоо. Хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй асуудал эрхилхэ комисси энэ жэлэй хабарай тарилгаhaa эхилжэ, дутуу дундануудые түргөөр усадхаха хүдэлмэри нилээд ябуулаа. Арга боломжоёо зүбөөр хэрэглэн, тарилгаяа саг соонь хэhэнэйнгээ ашаар Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 10 центнер хуряана (нёдондо жэл 1 гектарhaa 7 центнер ургаса таряа хуряаhан). Комиссиин гэшүүд Д. Мансарова, Т. Базаров гэгшэд илангаяа оролдосотой hайнаар хүдэлнэ. Автомобиль заhабарилтын заводой хүдэлмэрилэгшэд 75 центнер, сельскэ Соведэй хүдэлмэрилэгшэд 15 центнер ногоон набша бэлэдхэхэ даабари абаhан. Энэнь бэелүүлэгдээ. Ноб ногоохон, шэмэтэй набша намаа гутахагүйгөөр хатаагдаад, хашаалагдаа. Июнь hара соо сельскэ Соведэй ээлжээтэ сесси болоходоо, гэр байрын коммунальна предприятинуудай, колхозой барилганууд тухай асуудалаар коммунальна ажахыя болбосон болгуулха комиссиин элидхэл зүбшэн хэлсээ hэн. Энэ намар Элхидэ комплексно спортын зал баригдажа дүүрэхэнь. Урдань байhан стадиомнай бага болоо. Тэндэ гансал футбол, волейбол наададаг. Мүнөө ниитын хүсөөр ехэ стадион баригдажа эхилээ. Хойто хабартаа дуурахабди. Хубсаhа наймаалдаг магазин капитальна заhабарилhaa гараха. Автомобиль заhабарилгын завод шэнэ клуб барюулха. Мүн 1970 он болотор шэнэ дунда hургуули, хоёоод байратай 3—4 гэр баригдахаар түсэблэгдэнхэй. Колхоздо шэнэ амбулатори баригдажа дүүрэхэнь. Үшөөшье ехэ барилганууд хэгдэхээр хараалагдаа.

Барилгын талаар хүсэд hаймди гэжэ хэлэхын аргагүй. Ямар дутагдалнууд бииб? Хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай байра барюулха ёhотой аад, хоёр жэлэй турша соо юушье хээгүй. Иимэ шухала асуудалай хажуугаар манай депутадуудай hанаа амар гараха аргагүй. Хойто жэл болотор тус комбинадые байраар хангуулха уялга абаа.

Худалдаа наймаанай ябаса, столовонуудай хэр шэмэтэй эдеэ хоол бэлдэдэг тухай август hарада сельскэ Соведэйнгээ сесси дээрэ хаража үзөө hэмди.

Хилээмэ баридаг пекарни hайн шанартай хилээмээр ажалшадые нэгэ жэгдэ хангажа шаданагүй гэжэ тэмдэглэгдээ hэн. Мүнөө гуримшуулагдаа. Элхиин столоводо ариг сэбэр муугаар сахигдадаг, амта шэмэгүй эдеэн бэлдэгдэдэг, столовын хүдэлмэрилэгшэд ажалай үедэ тэндээ архидахаяашье сээрлэдэггүй гэhэн дутагдалнууд элирүүлэгдээ hэн. 1-дэхи столовые даагша нүхэр Клишнина сессиин шиидхэбэриин ёhoop ажалhaa сүлөөлэгдэхэ болоо. Пивэ наймаалдаг Соня Хаданова пивэ дутуугаар хэжэ үгэдэг, hалан байдаг байhан. Ажал хүдэлмэриинь талаар тэрээндэ донгодолго үгтөө. Мүнөө элэ алдуунуудаа дабтахаяа болинхой.

Хүн зоной этигэлдэ депутадуудынай хэзээшье хайша хэрэгээр хандадаггүй. Уялгаяа дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргажа хүдэлдэг. Илангаяа hайнаар хүдэлдэг депутадуудые дурдабал, Головушин, Базарсадаева, Дмидов гэгшэд болоно.

Совет гүрэниие анха түрүүн байгуулагша, пролетариадай агуу ехэ вождь В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй түүхэтэ ой улам дүтэлжэ байна. Манай сельскэ Соведэй депутадууд эрхим туйлалтануудаар энэ ойе угтахын тула хаба шадалаа гарган хүдэлхэнь лабтай.

Р. БАЗАРОВА,
Загарайн аймагай Элхиин сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ.

ХИЛЫН ЦААНАҺАА

ООН-ой Генеральна Ассамблейн комитедтэ

НЬЮ-ИОРК. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн 23-дахи сессиин зүбшэхэ зүйлые Генеральна комитет сентябриин 25-да хаража үзөө hэн. Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ 99 асуудал оруулхаар дурадхагдаа.

«Буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрэлгые болюулха, буу зэбсэг хурляха талаар зарим хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай СССР-эй правительствын меморандумые» Генеральна Ассамблей дээрэ хэлсэхэ тухай асуудалые Генеральна комитет зүбшэхэ зүйлдэ оруулаа.

Дайшалхы дүнгүүд

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин командовани коммюнике толилжо, Тайнинь провинцида августын 17-hoo сентябриин 21 хүрэтэр болоhон байлдаануудай дүн гаргаа гээд ВИА агентство мэдээсэнэ.

Энэ үе соо Урда Вьетнамай патриодууд дайсанай 14 мянган, тэрэ тоодо 10 мянган американ солдадые алаа, шархатуулаа, плендэ абаа. Тэдэнэр 1.355 сэрэгэй машина, тэрэ тоодо 835 бронемашина ба бронетранспортер, 138 томо калибертай буунууд ба миномёдуудые усадхаа, 85 самолёт буудажа унагаагаа, 10 сэрэгэй судные уhанда шэнтээгээ.

ЧССР-эй правительствын заседани

ПРАГА. (ТАСС). ЧТК агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, ЧССР-эй правительствын заседани сентябриин 25-да болоо. Политическэ ба экономическа ажабайдал гуримшуулхын тулада таарамжатай эрхэ байдал саашадань хангахаар тодорхой хэмжээ ябуулгануудые правительство зүбшэн хэлсээ.

З. Гейзларые Чехословакиин радиогой генеральна директорэй, И. Пеликаниие—Чехословакиин телевидениин генеральна директорэй уялгануудhaa правительство сүлөөлөө.

Хитадта боложо байhан үйлэ хэрэгүүд тухай

Тус тус предприятинуудта, мүн цехүүд ба эмхи зургаануудташье «ревкомуудай» байгуулагдажа байhан тухай мэдээсэлнүүдые Пекинэй газетэнүүд олоор толилно. Мао Цзэдунай бүлэг провинцинуудта, автономито районууд болон томо городуудта конституционно органуудые, партийна комитедүүдые усадхаад, мүнөө эхин шатын эмхинүүдые усадхажа ороо. Предприятинуудта, эмхи зургаануудта «ревкомуудые» томилолгодо арми урда мэтэ гол үүргэ дүүргэhээр. Завод, фабрикануудта удаан саг соо байрлуулагдаhан сэрэгэй подразделенинүүд эдэ органуудта өөhэдынгөө түлөөлэгшэдые томилно.

Иимэ олон «ревкомууд» ажалшадай аша туhада харша хэмжээ ябуулгануудые абалгаар өөhэдынгөө ажал ябуулгые эхилээ. Нанкинай вагон бүтээлгын заводто хүдэлмэришэдэй тоо хороогдожо, 400 хүн ажалhaa гаргагдаа гээд «Женьминь жибао» газетэ мэдээсэнэ.

Мүнөөнэй ёhо гуримда ямар нэгэн зэргээр дурагүйлхэгшэд хамагай түрүүндэ предприятинуудhaa гаргагдана. «Хара амяа харагшадтай тэмсэхэ» тэhэн уряатайгаар материальна ба экономическа урмашуулгын гол ёhонуудта эсэргүү кампани үргэлжэлүүлэгдэhээр. «Гэр доторойнгоо хэрэгүүд тухай оролдодог», «hайнаар эдеэлхые ба хубсалхые хүсэдэг» хүнүүдые шүүмжэлhэн нэгэдэмэл статьяе «Женьминь жибао» ба «Гуаньминь жибао» газетэнүүд сентябриин 22-то толилоо.

Тиихэтэеэ хамта КНР-эй тогтоhоор 19 жэлэй ойе hайндэрлэлгэ «үзэггдөөгүй hайн оршон байдалда үнгэрхэнь» гэжэ Пекинэй номнолшодой hайдуулдаг болобошье, орон доторхи байдал шахардуу шанга зангаараа.

«Хархис этэгээдүүдые» элирүүлхэ зорилгоор нарин шалгалта хэхые дурадхаhан захиралтанууд нютагуудтахи сэрэгэй командалагшанарта hаяхан эльгээгдээ. Городуудhaa ороной захa холын районуудта эльгээгдэжэ байhан хунвэйбинүүд иимэ этэгээдүүдэй тоодо мүнөө бүри олоор оруулагдадаг болонхой. Гэртээ бусаха hэдэлгэ хэhэн хунвэйбинүүдые түмэр замай станцинуудта, пристаньнуудта табигдаhан сэрэгэй харуулнууд арестовална гээд мэдээсэгдэнэ. Гуанчжоуда гараhан Дацзыбао хуудаhанда хунвэйбинүүд иигэжэ мэдүүлнэ: «Лю Шао-циин бүлэгые унагаажа, Мао Цзэ-дунай аша туhада ехэ амжалтануудые бидэнэр туйлаабди. Тиимэhээ мүнөө хаанашьеб үлэсхэлэндэ дайрагдажа үхэхые бидэнэр хүсэнэгүйбди».

Чехословакида болоhон ушарнууд тушаа Пекинэй хүтэлбэриин ба чанкайшистнуудай хэдэг номнолой хүсэд адли байhые гэршэлhэн шэнэ баримтанууд харин хэблэлдэ гарадаг болоо. Чехословакидахи революцида харша хүсэнүүдэй урагшагүйдэhые шаналан, Мао Цзэ-дунай бүлэгэй хэлэhэн худал хуурмаг мэдүүлгэнүүдые чанкайшистнуудай Тайвандахи ба Холбоото Штадуудтахи хэблэл дэмжэдэг, тараадаг боложо байнхай.

(ТАСС).

Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ

СААРҺА ХААНАҺАА АБАХАБ?

Колхозой клуб—хүдөө зоной олоороо сугларжа кино, концерт, наада харадаг, суглаа хуралаа хэдэг, соёл культурын гуламта байhаниинь мэдээжэ. Тиимэhээ клубай газаахи, досоохи байдалынь илгаагүй сэбэрхэн, эhэ тооhотүй байхаhаа гадна, орой дээрээ улаан тугаа хиисхүүлэн, гоё hайханаар шэмэглэгдэhэн байха ушартай. Тиихэдэ колхозой гэшүүдэй абаhан социалис уялгануудаа хэр бэелүүлжэ байhан тухай мэдээсэл, ажалай түрүүшүүлэй амжалта, дүй дүршэлые харуулhан бэшэгтэй агитационно хуудаhанууд, лозунгнууд клубуудые шэмэглэдэг, ажалшадай омогорхол түрүүлдэг, зориг оролдолтыень бадаруулдаг байна бшуу.

Клубай эдэбхитэд соёлойнгоо гуламта үзэмжэтэй hайхан, сэдьхэл татамаар шэмэгтэй байлгахын түлөө оролдодог юм. Теэд энэ хүдэлмэридэмнай зарим үедэ тон өөдэгүй юумэн аад, hаад ушаруулна. Юун бэ гэхэдэ, саарhан. Уряа лозунг болон ойлгуулан тайлбарилха хуудаhа гаргаха хабтагар саарhан нютагаймнай худалдаа наймаанда байдаггүйл. Харин бэшэгэй саарhаар, hургуулиин дэбтэрнүүдээр дутанагүйбди.

Томо хэмжээтэй, hайн шанартай саарhаар хүдөөгэй соёлой гуламтануудые хангажа байха тушаа нютагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүтэлбэрилэгшэд анхараг лэ.

В. БАЛЬЖУРОВ,
Санага тосхоной клубые даагша.

Захааминай аймаг.

ШЭМЭЭШЭГҮҮДЭЙ ДУУН БУЛТАНДА ҺОНИРХОЛТОЙ БАЙДАГ ҺЭМНАЙ...

Ошоошо хабар Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэгдэһэн республикын арадай дуу гүйсэдхэгшэдэй харалта дээрэ иимэ нэгэ ажаглалта хэгдээ гээшэ. Юуб гэхэдэ, тэндэ мэдээжэ болоһон, суутай дуушадаар олон нютагуудһаа хүнүүд үсөөн ерэһэн гү, али заримань оройдоошье харалгада хабаадангүй үлэһэн байха юм. Илангаяа Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй шэмээшэгүүдэй хоор тус мүрысөөндэ хабаадаагүй.

Гэхэтэй хамта, урдань ямаршье харалгада хабаадангүй үлэдэгтүй Хэжэнгын аймагай Михайловкын, Прибайкалиин аймагай Гремячинскын болон шэмээшэгүүдэй бусад хоорнууд муу бэшээр дуулалдажа, олониитые һонирхуулһан байна.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, республикымнай зарим аймагуудта һууринжалтай шэмээшэгүүд бултадаа өөһэдын хоорнуудтай байжа шадаха, мүн бэрхэ дуушадааршье олон, һонирхолтой репертуаршье бэлдэхэ аргатай байна. Тэдэнэй дунда гансал эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха ба эдэбхитэдыень дэмжэхэ, туһалха хэрэгтэй гэжэ элирээ.

Хэнэйшье мэдэһээр, шэмээшэгүүдэй дуу һонирходоггүй хүн үгы шахуу ха юм даа. Түрүү коллективүүднай Москва хүрэтэршье ошоһон байха. Теэд саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг нэгэшье һаа һайн хоортой болоогүймнай гэмшэлтэй даа. Ямар нэгэн харалтын соносхогдоходо ехэдээл һаа һара соо бэлдээд лэ дуулалдадаг байнабди. Тиигээд тэрэ кампаниин үнгэрхэтэй хамта энэмнай мартагдадаг. Иимэ байхадаа ямагаад саг үргэлжэ хүдэлдэг коллективтэй болохо байнабибди даа. Аргагүй ха юм. Тиимэһээ хабар үнгэргэгдэгшэ харалгада зарим нютагуудһаа мэдээжэ дуушадай ерээгүйнь эли.

Иимэ ушар юундэ үзэгдэнэб? Манай һанахада, нэгэтэ эмхидхэгдэһэн хоорто саг үргэлжэ наадаяа харуулжа байха арга олгогдоногүй. Ядахын сагта дүтэ ойрынгоо тосхон һууринуудай хүн зоной урда дуулалдадаг байгаа һаа, тэдэнэр оролдохо, һайнаар гүйсэдхэхэ гэжэ эрмэлзэхэ байгаа. Тиихэдээ тэдэ мэргэжэлээшье дээшэлүүлхэ, хүн зондо хүлеэгдэсэтэйшье болохо һэн. Теэд зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд дуушадые ажалһаань сүлөөлжэ үгэдэггүй. Бидэ тэдэнние саг үргэлжэ дуу дуулаад байха һэн гэнэ бэшэбди. Һарадаа нэгэ, хоёршье концерт үгэдэг байха һэн.

Гадна аргаа оложо наадаяа харуулха гэхэдээ, дуушад унаагүйдэдэг. Гэдэнэртэ һарадаа нэгэ, хоёр дахин хүршэнэрөөрөө ябаад ерэхыень машина үгэхэдэ болохо-

Аялга

гүй байгаа гү? Болюхол байгаа. Теэд ажахын хүтэлбэрилэгшэд энээн тухай һанаагаа зободоггүй. Тэдэнэр мүн уран һайханайнтаа бүлгэмэйхидые зохид һайн хубсаһатай болгохо гэжэ эрмэлзэдэггүйл. Дээрэ дурсагдагша харалгада ерэһэн дуушадай олонхинь өөһэдынгөө бэлдэһэн хубсаһаар сцена дээрэ гараа һэн. Тиимэһээ элдэб эсын, таарахатай таарахагүй хубсаһа үмдэдэг байгаа. Юрэдөө Улаан-Үдынгөө ательенүүдэй нэгэндэ уран һайханай бүлгэмэй эдэбхитэдэй хубсаһа оёхо цехтэй болохо үды гээшэ гүбди? Илангаяа буряад хубсаһа олохо, оёхонь ехэл бэрхэтэй хэрэг болоо хойл. Республикымнай театрнуудай оёдолой цехүүд өөһэдөө саг үргэлжэ ехэ ажалтай тула уран һайханайхид тухай һанаха сүлөөгүй байдаг. Тиимэһээнь манай һанахада, энэ хэрэгые Буряадай хоровой бүлгэм республикын Арадай зохёолой байшан хоёр бэе дээрээ даажа абаха ёһотой шэнгил. Сэхынь хэлэхэдэ, энэ хадаа тэдэнэйл оролдохо хэрэг ха юм.

Шэмээшэгүүдэй хоорнуудые олон ба саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг болгохын тулада мүн тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдые бэлдэхэ, репертуарынь һэргээхэ, хүгжэмэй инструментнүүдые олошоруулха, дуушадые һургаха хэрэгтэй. Илангаяа бүдүүн нарин, элдэб хоолойгоор, элдэб аялгаар дууладаг шэмээшэгүүдэй арадай дуунууд юундэшьеб пластинка дээрэ буулгагдажа абтадаггүй, шэнжэлэгдэдэггүй, тиихэһээ гадна, тунхаглагданагүй. Энэ хүдэлмэриие үндэһөөрнь һэргээхээр болоо. Шэмээшэгүүдэй дуун аялга олонтой, тэрэниие олон хүнһөө бүридэһэн, олон ондоо хоолойтой дуушадаар гүйсэдхэхэдэ айхабтар гоё һайхан байдаг. Энэ арга боломжыень элдэб шалтагаанһаа боложо хүсэд хэрэглэнгүй, арад олондо ойлгуулан, харуулангүй үлэшэнэбди.

Республика доторхи шэмээшэгүүдэй хоорнууд сооһоо Улаан-Үдэ хотодохи Забайкалиин шэмээшэгүүдэй хоор яһала һайн дүй дүршэлтэй болонхой гээшэ. Тэрэ арга боломжоороо ехэ, репертуараа саг үргэлжэ шэнэдхэжэ, мэнэ мэнэ болоод лэ олоной урда наада харуулжа байдаг, мүн дуушадайньшье дунда һуралсалай хүдэлмэри ябуулагдадаг. Манай һанахада, республикын Арадай зохёолой байшан, Буряадай хоровой бүлгэм энэ хоорые хэрэглэжэ, хүдөө нютагуудайнгаа хоорнуудта туһалдаг байгаа һаань болохо һэн.

Жэшээнь, хаа-яашье һаань, хүдөөгэй дуушад ерэжэ, Забайкалиин шэмээшэгүүдэй хоорто оролсоо, бүхы бэлэдхэлдэнь ябалсахаа яанаб. Тиигэбэл тэдэ олон шэнэ юумэ өөһэдынгөө хүдэлмэридэ халан абаха, дуу дуулаха дүршэлөө арьбадхаха һэн. Мүн тус хоорой дэргэдэ шэмээшэг дуушадай уулзалга, һуралсал эмхидхэхэдэ болохо байгаа. Би өөрөө энэ хоорто хүдэлдэг тула, манай нүхэд хүдөөгэйхидтөө дуратайгаар туһалха һэн гэжэ найдуулнаб.

Мүнөө Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойнуудта бүхы орон доторнай утаа ехэ бэлэдхэл ябажа байна. Республика доторхи олон тоото соёлоймнай гуламтанууд мүн лэ ажал хэрэгээ һэргээжэ байһан үетэй. Энээнтэй дашарамдуулан хүдөөгэймнай уран һайханай таһаршагүй нэгэ хубинь болохо шэмээшэгүүдэй хоорнуудай хүдэлмэриие эрид һэргээел гэжэ нүхэдөө уряалха байнаб. Хэнэйшье мэдэһээр, шэмээшэгүүдэй дуунууд бултанда һонирхолтой байдаг ха юм.

Н. ДОРОФЕЕВ,
Забайкалиин шэмээшэгүүдэй хоорой уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:
○ ХЭЖЭНГЭ ТУХАЙ ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮД.
□ ЗАЛУУ КОМПОЗИТОРАЙ ДУУНУУД ТУХАЙ ҺАНАМЖА.
УРАН ҺАЙХАНАЙ БҮЛГЭМЭЙХИДТЭ ТУҺАЛАМЖА.

ХҮГЖЭМЭЙ АБДАР

Һаяшаг Буряадай номой хэблэл композитор Б. Цырендашиевай «Дуунууд» гэһэн дэбтэрые гаргаба.

Энэ ном соо арба найман дуун багтан оронхой. Олонхидынь бүгэдэ зондо мэдээжэ. «Буряад орон», «Залуушуулай дуун», «Яалтайб», «Улаан-Үдэ», «Сэлэнгэ» болон бусад хаа хаанагүй ханхинана бшуу.

Сэлэнгэ, Сэлэнгэ,
Сэнгүүхэн Буряадайм
Сэсэгээр долгилһон нютаг лэ.
Сэлэнгэ... Сэлэнгэ...
Сэлэнгэ...

Энэ ямар һайхан, ирагуу нугалаатай, шэхэнэй шэмэг боломо аялга гээшэб? Одоол түрэл Буряадаймнай түүхэ домогто мүрэнэй дүүрэн урасхал шэнгеэр мушхарна ха юм. Тиигэхэдээл арад зонойнгоо зүрхэ сэдьхэлые буляажа шадана.

Тус номые шэмэглэһэн дуунууд ехэнхидээ үргэн уужам, «үнгэ» һайхан, дэлисэ сохидолтой, марш ёһоной маягаар, һүр жабхалантайгаар бүтээгдэһэн байна. Юрэнхыдөө адлирхуу темпээр зохёогдоһоншье һаа, бэе бэеһээ онсо өөрсэ илгаатайнууд. Жэшээлбэл, «Хани барисаан» гэһэн дуу абаад үзэе. Энэ хадаа совет-монгол оронуудай халуун хани барисаанда зорюулагдажа, жэнхэни монгол аялгын маягые дууряан абажа, хухалга нугалаань аргагүй шадамараар зохёогдоһон. «Амар сайн!» гээд эхилдэг дабталгань ямар огсом хонгёогоор зэдэлнэб? Тэрэшэлэн «Залуушуулай дуун», «Буряад орон», «Куба, шамда!» гэһэн дуунууд тус тустаа гоё гэдэгээр шэнхинэнэ.

Тэдээнһээ гадна, энэ сборник соо ута амисхалтай, уянгата-лирическэ дуунууд олон—урда сагай аялгануудтал адли гунигтай, хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр, гүнзэгы һанал бодол түрүүлмээр. «Уянгын дуун», «Гуниг», «Һаналал» гэхэ мэтын дуунуудынь яһалал эрхим бүтээлнүүд болоо.

Тус согсолбори соо мүн хүхюу сэнгүү, шог зугаатай дуунууд бии. Бурьялма һайхан, бушуу түргэн аялгатай. Гал дүлэ сахилма «Галхан» гээшын хүгжэм эгээл тиимэ.

Вальсын найруулга ямаршье арад зоной хүгжэмдэ эгээл орёо гэжэ тоологдодог. Манай буряадта вальсын хүгжэм тон үсөөн байгаа. Гэбэшье залуу автор вальснуудые амжалтатайгаар зохёоно.

Иимэ олон янза түхэлэй дуунууд дурсагдаһан номые шэмэглэнэ. Гэбэшье бүгэдэндэ мэдээжэ болоһон хэдэн дуунууд тэрээн соо яахадаашьеб орожо шадаагүй. Халагламаар. «Хүлеэлгэн», «Дура зүрхэнэй дуун», «Найдал», «Байгал» тэхэ мэтэ дуунуудынь яаһаа бэ?

Энэ сборник соо ороһон дуунуудай зарим нэгэниинь пластинка дээрэ буулгагданхай. Олонхинь үдэр бүхэндэ шахуу радиогоор дамжуулагдадаг. Нёдондо жэл болоһон уран һайханай бүлгэмэй республиканска хараалгада аймаг бүхэнһөө ерэһэн бэлигтэн Б. Цырендашиевай дуунуудые шэлэн асараа юм. Тиихэдэ Ага, Хяагта, Түнхэн, Баргажан, Хори, Яруунааршье залуу авторай аялгануудай дэлгэрэнги байһые дахинаа ойлгон баясаа һэмди.

Б. Цырендашиевай хүдэлмэри бүтээлнүүд оло дахин үндэр сэгнэлтэ абаһан юм. 1967 ондо Совет гүрэнэй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ соносхогдоһон конкурсдо БурАССР-эй Министрнүүдэй Советэй шанда хүртэһэн байна. Улаан-Үдэ хотын тогтоһоноо хойшо 300 жэлэй ойгоор тэрэнэй дуун эрхим дээрэ сэгнэгдээ һэн. Байгша оной июль һарада Шэтын областиин Агын Буряадай национальна округой Цогто-Хангил нютагта ехэ найр наадане болохын урда тээ эндэхи XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой правлени түрэл нютаг тухайгаа мүн лэ конкурс соносхожо, тэрээндэнь Москва, Ленинград, Киев, Свердловск, Шэтэ, Улаан-Үдэ болон бусад томо томо городуудай уран зохёолшод болон хүгжэмшэд хабаадаа һэн. Колхозой жюрин нэрэ дээрэ аяар хоёр зуугаад гаран дуун орожо, колхозой правлениин хүтэлбэрилэгшэд, багшанар, механизатор, малшад бултандаа сутларжа, гурбан үдэр соо тэдэ дуунуудые шалган харабад. Теэд ямар дүн гараа һэн бэ? Нэгэдэхи һуурине «Цокто-Хангил» гэһэн дуун эзэлээ һэм шуу. Авторынь энэ нютагта түрэһэн Базыр Цырендашиев бэлэй. Балшар бага наһаяа Базыр эндэ үнгэргөө. Тиигээд Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиие дүүргээ. Мүнөө үедэ республикын арадай творчествын байшангай директорээр ажалладаг.

Залуу композитор түрэл буряад арадайнтаа аялга дуунуудые һайн мэдэдэг, агууехэ ород арадай хүгжэмэй культурые шудалһан, классическа зохёолнуудтай дүтэ танилсаһан хүн юм.

Халагламаар юумэн гэхэдэ, энэ номынь тон бага тиражтайгаар, оройдоол нэгэ мянган хэһэгээр хэблэгдэшоо. Тэрэнь юуншье болонгүй дууһашаха байха.

Энэ авторай шэнэ дуунуудай удаадахи номые ехэтэ хүлеэнэбди.

Түлэг дундаа ябаһан залуу композитор үшөө ехэ найруулга зохёолнуудые, хоорой дуулаха дуунуудые, оратори, сюитэ бэшэхэ бээзэ гэжэ ехэтэ найдажа байнабди.

Цыден-Жап ЖИМБИЕВ.
уран зохёолшо.

Цокто НОМТОЕ[В]

Үльдэргын дунда һургуулиин директор, Социа[лис]лай Герой Ц. Н. Номтоев өөрынгөө тоонто—Хэжэнгэ [...] ажалшадай, аймагай ударидагшадай уряалаар һаяхан [...] айлшалжа ерэһэн байна. Тиихэдээ багынгаа газарые [...] дөөр хаража гоёшоогоо. Энэ ябаха үедөө бэшэһэн [...]дыень доро толилбобди.

1. ХЭЖЭНГЭ

Хөөрхэ, Хүлхисөөн хүбөөтэй
Хүжэ Хэжэнгэм алдартайш.
Һэбхеэн, Шалсаана бүһэтэй
Һайхан нютагни марташагүйш.
Хүгжэм, дуунай хүгжэлтэдэ
Хүбшэргэй нэмэһэн түүхэтэйш.
Һалбарһан уран зохёолой
Һабагша татаһан магтаалтайш.
Зоноо зугаагаар халяадаг
Зулгы хүбүүд, басагадтайш.
Хододоо Хэжэнгээ дууладаг
Хэтын заншал болонхой.
Хабсагай шадараа харьялдаг,
Хадаа тойрон бурьялдаг,
Нуга таладаа номгордог,
Нугархай уян хотирдог,
Аршаан һайхан уһатай
Арюун гол Хэжэнгэм,

Хүлэг гүйгөөшэ [...]
Хүлһэ сэлмээмэ [...]
Хүдэр хүбүүд, бас[...]
Хүсэ нэмээмэ ар[...]
Буряад орондоо [...]
Баянхан Хэжэнгэ [...]
Годирон бэдирэн зу[...]
Гоёхон гол Хэжэнг[...]
Худан угтан хүндэл[...]
Хадаг шэнгеэр халб[...]
Номхон даруу Худа[...]
Нүхэсэн хэтэдээ ха[...]
Үдэ, Анаагаа бэхи[...]
Бата нэгэдэл бадар[...]
Байгал далайдаа зо[...]
Баянхан гонзогор Хэ[...]
Олон мүрэнтэй холбо[...]
Ород орондоо омогор[...]

2. ШАЛСААНА

Шалсаанаһаа булта мордожо,
Шасаанаяа хамта зорибобди,
Ногоон Һэбхеэнээ гороолжо,
Номгон Худанаа үгсэбэбди.
Арал олон тохойто
Аажам голнай уняартана.
Ургасын хэшэгээр билтарһан
Уужам тала намжаарна.
Үбһэ, тарягаа хуряагшад
Үргэн губияа алдаршуулна.
Һүрэг малаа хараашад
Һүртэ дайдаяа сууряатуулна.
Хүлэг агтын хурданшье һаа,
Харгын ута шалаатай,
Хүлеэжэ манаа угтахашье һаань,
Хүрэжэ ядаха яаралтай.
Үдэшын наран толорно,
Үргэн тала эбхэрнэ,

Замай заха болобол [...]
Загаһата тосхон ар[...]
Улаан тугууд дал[...]
Уран хүгжэм зэдэ[...]
Үхибүүд сэсэгээ б[...]
Үбгэд юрөөлөө ха[...]
Айлшаша энэ нютаг[...]
Арюун сэдьхэл хүн[...]
Эдир номшо һургуу[...]
Ирагуу шүлэгшэнь [...] мар[...]
Хүлхисөөн, Хүртэй хү[...]
Хүтэлэн байгаал һа[...]
Хүбшын хяра харая,[...]
Хүзүүдэн уряал ангу[...]
Эжэл нүхэд хүхюу[...]
Элдэб һониноо зуга[...]
Энэл нютаг ондоохо[...]
Эльгэ зүрхым доһо[...]

3. ХУЖАРТА

Агтын туруунһаа сахилдаг,
Арюун буламта Сахюурта.

Амтан дабһаар аргалд[...]
Ашата домто Хужарта[...]

4. ХҮСӨӨТЭ

Ангай һүндэлдэг
Арангата үнгэрнэб.
Һогооной хужарладаг
Соолгото хүрэнэб.

Хүнэй ажалаар урма[...]
Хүсөөтэ, Юугты үгсэ[...]
Ёохор нааданай зэдэл[...]
Ёһотой добо эндэ һэн.

5. ДАРУУ ЗАН

Улаан хадамнай,
Уулануудай дунда ёрбойногүй.
Сагаан Хужартамнай

Саана холоһоо халба[...]
Даруу даруул ябахые [...]
Дандаал мандаа һануу[...]

6. ОМОГОРХОЛ БОЛОО Ю[...]

Ч. Н. Гениновэй дурасха[...]

Эмээлтэй хулаяа амалжа,
Энгэрэй харгы тооһотуулан,
Хулаһан хуураа шалаажа,
Хонгёо аялгаа зэдэлүүлэн,
Уран арюун басагадай,
Уян сэдьхэлынь хайлуулдаг,

Хүгжэмшэ дууша хүбү[...]
Хөөрхын Шэбэртэ хүг[...]
Хонгёо арюун аялгань [...]
Холуур саагуур суур[...]
Росси дүүрэн алдарш[...]
Олоной омогорхол боло[...]

7. ҮБГЭДЭЙ ЗАХЯА

Гүлмэрхэн үхибүүн
байхадамнай
Гулдагар хүбүүд ябаашад
Түхэреэн Хөөрхэ нютагаймнай
Түрүү заха һуунад лэ.
Олониие үзэһэн үбгэднай
Оронойнгоо хүгжэлтөөр

урм[...]
Колхозоо байгуулһан [...]
Хүндэтэй пенсионер б[...]
Сэдьхэл дүүрэн сэжэ[...]
Сэсэн юрөөлөө амалжа,
Агуу Ленинэй һургаал[...]
Арюун найдал захина.

ЗАЛХУУГАЙ ЗАЛ[...]

(СЦЕНКЭ).

1. Һурняан—залхуу.
2. Дулма—тогоошон.

Полевой станда. Үдын хоолой урдахана.

ҺУРНЯАН. (Гансаараа). Таряа талхан гээд, үдэр һүниие мэдэхэсэ болибод. Яаһан нэтэрүү зон байдаг юм. Хажуугаар энэ намаржаһан хойно яагаа халуун болодог юм, яатараа баһа гэдэһэмни үлдэшэбэб. Үнөөхи обед гэдэгнай дүтэлбэ юм гү. (Эбһээлжэ, ехэл гунгаасагүй һуужа байтараа, стол дээрэхи горшоог руу шагаана. Дулмын орожо ерэхэдэ айхабтар сошожо, горшоотһоо түргэн холодон, юушье мэдээшэгүй болоод һуушана).

ДУЛМА. Энэ ши ерээ һэмши?

ҺУРНЯАН. Ерээлби даа, бишни. Сүлөөтэйхэн үедэ, ha-ha.

ДУЛМА. (Стол аршасагаана). Яагаа сүлөөтэй хүмши.

ҺУРНЯАН. Үгы, шимни сүлөөтэй байна гүш, hи-hи.

ДУЛМА. Хүниие бү доромжоло ехээр (гүйжэ гарана).

ҺУРНЯАН. Байза, яаха ёһотой болоо гээшэб? (Эбһээлнэ. Дуу гунгэнэн дуулана. Дулмын орожо ерэхэтэй адли болино).

ДУЛМА. Эшхэбтэр гээшэнь. Һурниилгажа, үшөө дуу дуулажа һууха. (Аяга, табагуудаа аршажа, стол дээрэ табина).

ҺУРНЯАН. Юун, юун эшхэбтэр?

ДУЛМА. Лодырь байхада эшхэбтэр гэнэб!

ҺУРНЯАН. Лодырь?! Яагаа жэгтэй үгэ хэлэнэш.

ДУЛМА. Теэд иимэ сүлөөгүй үедэ энээ руу юу бэдэржэ ерээ хүмши?

ҺУРНЯАН. Шамдаа ерээ ха юм биб, шамдаа, hи-hи.

ДУЛМА. Харыт, харыт энээниие. Үшөө юун гэжэ азшалхань дутааб...

ҺУРНЯАН. Шамдаа, шамдаа, hи-hи.

ДУЛМА. Үгы, юун хэрэгтэй болоо юм? Хэлыш сэхэ руунь. Шамтай эндэ аляархалдажа һууха сүлөөтэй хүн үгыл.

ҺУРНЯАН. Сэхынь гү... Сэхынь хэлэхэдэ, энэ гуталаймни ула абаха танаггүй хангиршоол даа. Мүнөө субботын үдэр графигайнгаа ёһоор үнөөхи оёдолшод, сабхишаднай гүйлгэлдөөд лэ хүрэжэ ерэхэ болоо бэшэ гү... Яалтай гээшэб? (Сабхиингаа ула харуулна).

ДУЛМА. (Харасагаана). hэ... Барагтайл юумэнэй түлөө... Яагаа һэлгэжэ үмдэхэ гуталгүй ябадаг хүмши. Түлөөриини этээл энээн дээрэһээ харагдана. Бари энэ, үлүү гутал байна. Үглөөд гара. (Дулма гутал һарбайжа, һурняанай гарта барюулна).

ҺУРНЯАН. Һамгатай һаа иигэжэш ябахагүйл һаабзаб даа.

ДУЛМА. Үшөө һамган га[...] Иимэ ахир тулюураар я[...] һамгатайшье болоко шадаха[...]

ҺУРНЯАН. (Гутал бари[...]) Эзэниинь дурагүйдэхэгүй ю[...] даа, hи-hи.

ДУЛМА. Зай, эзэнээрнь яа[...] олон табые шашангүй, үт[...] гара түргэн.

ҺУРНЯАН. Тиигээ һаа, [...] хии мүрынь ганса: шүлөө у[...] ошохо болоо бэзэб, нүхэр то[...]

ДУЛМА. Үгы! Болохогүй[...]

ҺУРНЯАН. Зай, яатараа ш[...] хүмши. Түймэр болоко ба[...] хаям. Сайшье һаань, үтаа[...] һуулби.

ДУЛМА. Түймэр... Түймэр[...] бэрхэ юмши шалтахадаа: «Я[...] Нүхэдтэеэ хамта эдеэлээрэй.

ҺУРНЯАН. Үгы, хүлеэгш[...]

ДУЛМА. Сагаан үдэр дүн[...]ряалгын иимэ тухагүй үедэ[...] сүлөөтэй газараа оложо оро[...] бши!

ҺУРНЯАН. (Гомдонгёор). [...] шамайе иигэхэ юм гэжэ һ[...] һэм даа.

ДУЛМА. Яаха гэжэ һанаа[...]рэ гуталаа үглаад лэ, түргэн [...] яба. Намдашье эшхэбтэр! [...] болог даа, байза, хэлэхэл [...] ажалаа хаяад, энээгүүр зэ[...]жа ябаһан тухайш.

ҺУРНЯАН. Хэлэ, хэлэ...

ДУЛМА. Хэлэхэл байхаб[...] хүлэрхэдөө ойлгохол бэзэш[...] эндэһээ... (Шанагаяа барин, һ[...] тээшэ дэлэгэшэнэ).

ҺУРНЯАН. (Гуталаа барьяад[...] гаһаар, хашхараһ гарана). Э[...] хаяа байнал, абаһытее...—

ХҮШЭЭГЭ.

Л. ХАЛЗАН[ОВ]

ЦИРК ЕРЭЭ!

Манай айлшад

Энэ мэдээн Буряадаймнай ниислэл хотынхидые ехээр һонирхуулһан, баярлуулһан байна. Соносхолнуудай гарахатай хамта циркдэ билет абаха дуратайшуул бүри хэдэн хоногоор урид энэ гайхамшаг гоё наадые хараха арга мүрөө бэдэрээ.

Москвагай циркын тус нүүдэл бригада Улаан-Үдэдэмнай һара шахуу айлшалха юм. Городой сэсэрлиг соо наада харуулжа эхилһэн аад, мүнөө ЛВРЗ-гэй соёлой ордондо нүүнхэй.

Айлшаднай олон ондоо, һонирхолтой номернуудые харуулна. Баабгайнууд, һармагшад аяглахадаа шуран солбонууд гээшэнь! Агаарай гимнастнууд, акробадууд, эльбэшэд элдэб орёо гоё номернуудаараа хүн зоной гайхал татана.

Анатолий Вяткинай сцена дээрэ гаража ерэхэлээр лэ шог номернууд хүнэй анхарал таташана. Мүн агаарта, аяар үндэртэ Лидия Яицкая гимнастическа элдэб упражненинүүдые хэжэ, айхабтар уян нугархай бэеэрээ гайхал гаргана. Харин һармагшад Тамара Мининагай үгэ дуулахадаа ехэ бэрхэнүүд. Тэдэнь элдэб орёо номернуудые гүйсэдхэжэ, үхибүүдые ехээр баярлуулна.

Акробадууд Николай Абрамов, Валерий Мясников, Людмила Духовченко гэгшэдэй шуран солбон гээшэнь. Тэдэнэй наадые амилангүй хараахаар, аймшагтай, гайхахаар, баярламааршье.

Тус циркын артистнуудай дундаһаа Тамара Минина онсо илгамаар. Тэрэ 5 наһатай байхаһаа циркдэ хүдэлжэ эхилһэн. 30 жэл соо хүн зондо баяр баясхалан бэлэглэжэ ябана. Ганса һармагшад, баабгайнуудые һургадаггүй, харин өөрөө һонирхолтой номернуудые харуулдаг байна.

Хүгжэмшэд Ольга Моцевевич, соносхолшо Антонида Аронская циркынгээ наадые һонирхолтой, үзэмжэтэй болгохын түлөө мүн лэ ехэ юумэ хэнэ.

Тус цирк үхибүүдтэ, ехэшүүлдэшье адли һонирхолтой.

Зурагууд дээрэ: 1. Баабгай бүмбэгэ мухарюулжа ябана. 2. Эзэнэйнгээ хүзүүн дээрэ гараад байгшань 110 килограмм хүндэ бэетэй. 3. Людмила Аверченко акробатическа номер харуулжа байна.

Н. ЕФИМОВ.

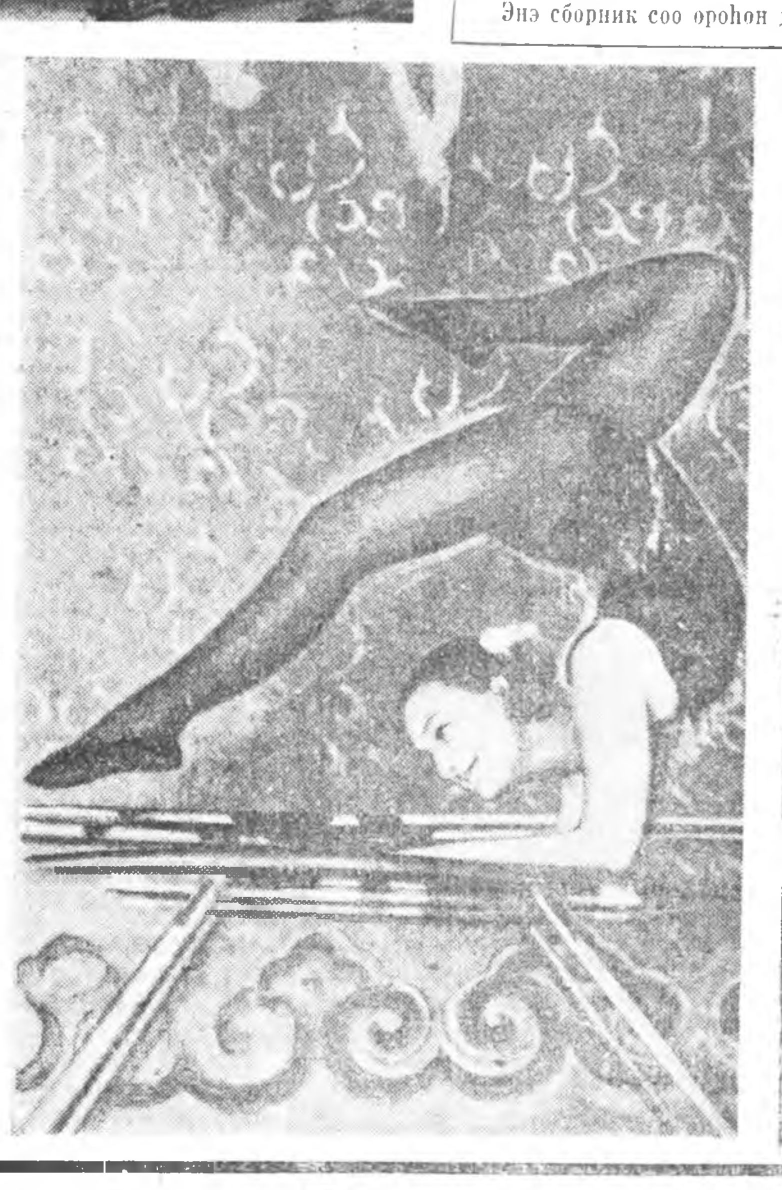

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Сабшалан дээрэ намартаа хэхэ хүдэлмэри» гэһэн түрүү бэшэг. «В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо» гэһэн гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Табан жэлдэ гээгдэлгүйгөөр хүдэлхэ» гэһэн Н. Сасыровай статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда: В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ТАСС-ай материал. Дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Субботний огонек».

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

12.00 сагһаа—«Дружба» гэжэ эстрадна дуунуудай уласхоорондын хоёрдохи фестиваль. 17.00-һоо 20.00 саг хүрэтэр—Москваһаа дамжуулга: 18.05-һаа—Түрэһэн үдэрөөртнай, 18.35-һаа—«Ехэ дайнай һүүлээр» гэһэн телевизионно фильм. Улаан-Үдын дамжуулга. 20.00 сагһаа—«Үглөөдэр—Машина бүтээгшэдэй үдэр» гэһэн дамжуулга. 21.00-һоо—Бишыхан концерт. 21.25-һаа — Дамжуулгын программа, сагай уларил тухай мэдээсэл. 21.30-һаа 00 саг 30 минута хүрэтэр — Москваһаа дамжуулга.

Редакторай орлогшо
Р. Б. БИМБАЕВ.

Манай адрес, телефон[ууднай]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленин[а] [...]
Телефоны: редактора — 5[...] приёмная — 54-93, зам. ре[дакто]ра — 68-08, зам. редактора — 6[...] ответ. секретаря — 50-52, зам. [от]вет. секретаря — 66-76, от[дел] партийной жизни — 60-91, се[льско]го хозяйства — 64-36, 63-86, [пропа]ганды и агитации — 56-23, [про]мышленности и строительст[ва] 61-35, советского строительст[ва и] быта — 69-58, культуры и ш[кол] 60-21, писем и рабселькоро[в] 67-81, информации — 34-05, об[ще]ственная приёмная — 56-62, [...]ное бюро — 57-63, фотолабо[рато]рия — 33-61.

Н-01956. Зак. № 9[...]